

Jeigu Maskva nekapituliuos, tai komunistai pradėjo trečia pasaulinį karą

(k).

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9755

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$4.00 Canada \$4.00
Užsieny \$4.50 Other Countries \$4.50
Australijoje \$5.00 Australia \$5.00
Skelbimai pagal susitarimą. Paieškojimų kaina \$ 1.00.
Adresų pakeitimai 25 c. (smu likais pašto ženklais).

Mažosios Lietuvos reikalai.

Mažosios Lietuvos reikalas esantieji lietuviai jau jam pasakė savo nuomonę. Jis, matyt, laukia daugiau.

Daug nesigilindami dabar į šiuos nesusipratimų ar piktos valios pasireiškimus, mes tikrai viena galime pasakyti: lietuviams nėra kitokių Lietuvos klausimų, kaip tiksliai viena ir vienągi Lietuva.

Šiandien, atsižvelgiant į susidarusias sąlygas, reikia numus atkreipti ypatingas dėmesys į lietuvių tautos visumą ir nukreipti ypatingą dėmesį į tas vietas, kurios atsiduria didesniame pavojuje bei grėsmėje.

Mažoji Lietuva dabar kaip tik yra tokioje padėtyje. Iš Vokietijos ateina žinių, kad mums visiems žinomieji vokiečiai, su buvusiu Klaipėdos vokiečių Direktorijos pirmininku dr. Schreberiu prysaky, ve da didelę kampaniją prieš Lietuvą ir prieš lietuvių tautą, ypač gi — prieš Mažosios Lietuvos lietuvius. Jie persekioja mi, jie terorizuoja mi, jie prie vartaujami. Jie visomis priemonėmis ir būdais verčiami tap ti vokiečiais, oficialiais vokiečiais, kad paskiau, kai bus sąlygos nustatyti taiką ir, gali būti, panaudoti demokratiskus metodus, kad būtų pajungti Vokietijai prieš Lietuvą.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Šiandien dėl Mažosios Lietuvos, deja — jau tiksliai likučiu — grumiasi... vokiečiai ir rusai, kurie tikisi amžiams okupavę Mažosios Lietuvos Prūsiją kaja dalį su Karaliaučiumi. Ir mažiau siai dėl to rūpinasi lietuviai.

Kas daryti? Reikia rūpintis visiemis lietuviams, kur jie yra išsisklaidę. Todėl dabar paruošiami yra istatai draugijos, kurios tikslas yra padėti Mažosios Lietuvos lietuviams atlaikyti savo tautines teises ir lie auvišką valstybingumą. Apie tai jau buvo priminęs Mažosios Lietuvos veikėjas V. Pėteraitis. Primenama ir dabar, kad paskelbus istatus, galima būtų juo aktingiau suburti patamą — medžiaginę ir morali nę.

J. Kardelis.

Istorinių įvykių prisiminimai.

PIRMIEJI OKUPANTŲ SIAUTĖJIMAI LIETUVOJE

Chaosio siautulyje.

Birželio 19 d. chaosas Lietuvoje jau buvo pilname įkarštyje. Niekas nesusivokė, kas ką daro. Visi buvo be galvų. Kažkas ir kažką tačiau darė. Visur viešpatavo betvarkė ir nežinia.

Jau prasidėjo suėmimai ir teroras. Be kitų, sumiti pulkininkai Dulksnys ir Kirlys. Vieni gelbėdamiesi bėgo, slėpėsi, kiti akipleiška, „kilo“ ir vėrė. Po įstaigos pasipylė rusų ir žydų tautybės pusbernai, kurie rinko politiniams kaliniams „aukas“. Tai tikrumoje buvo rėnkimas žinių apie Lietuvos žmones, nes tiems porai šimtų išleistų iš kalėjimo komunistų, išdoro buvo plačiai atvėros. Jiems finansuoti buvo panaudoti valstybės pinigai.

„Lietuvos Žinių“ redakcija taip pat užėjo tie rinkėjai. Mano kabinete tuo metu sėdėjo buv. Teisingumo ministeris Vytautas Didžiojo universiteto profesorius dr. Antanas Tamoliūnas. Rinkėjai iš abiejų pusių išlupo po 10 litų.

Politikaliams pagerbti posėdis.

Darbo rūmų salėje poiti nams kaliniams globoti komitetas suruošė politikalių pagerbimą. Bet tiksliai komunistų. Kitokių, kitų srovų bei partijų politikalių kaliniai, iš kalėmių nepaleidžiami.

Idomu, kad to posėdžio prezidiume matome ir prof. Antaną Tumėną, prof. Kolupailą, adv. A. Bulotą, L. Girą, A. Venclovą ir tt. Žodžiu — visi pritraukti, net žymūs katalikai bei krikščionys demokratai. O kai prasidėjo kalbos — pasipylė plūdūmas, koliojimai, niekinimas viso, be jokių išskyrų. Prezidiumas pasidarė samysis. Kai kas pasijuto padėty: „nei bėgti, nei rėkti“ ir pasilikti nebuvo kaip. Priimta kažkokia bjauri rezoliucija.

Pavergtoje Lietuvoje

Patys vagia — patys rėkia.

Kai kuriuose grūdų paruošų punktuose pasitaiko grūdų grobstymų ir trūkumų. Vals tiečiai — grūdų statytojai būdavo apgaudinėjami, kai kur viešpatavo antivalstybinė praktika išdavinėti vadinamus „neprekinius“ kvitus, t. y. išdavinėti kvitus nepristatytiems dar grūdams. Anykščių apskrityje prokuratūros organai suėmė gaują sukčių, grobščiusių grūdus paruošos punkte. Kai kur į priėmėjų, vežėjų ir net grūdų paruošų sandėlių ir punktų vedėjų pareigas pavyko prasišverbti sukčiams ir perėjūnams (aišku, rusams, Red.). Už tai atsakingi vietiniai partiniai ir tarybiniai organai, —

lių kasyklas, tai ir sunkiai per Darbo ministerijos užtvartas iš jų kur kitur neišeisi. Bent kokios galimybės verstis biznyje ar savo specialybės amatu čia neįmanomos.

Lietuviai, lietuvių rėmė ir su prato visais laikais. Esu tikras, kad mūsų geraširdžiai bro liai ir sesutės esantę Kanadoje, kiek tik jų išgalės bepajėgia, pasistengs surasti darbo ir buto garantijų, atsikviesti savų jų iš Anglijos. Kelionės išlaidas patys užsimokės ir bus dėkingi, už tai, netik Jūsų atsikviestieji, bet ir mes visi lietuviai dar pasilieka Anglijos rūškanose.

J. J-tis.

Gyvenimo nuotrupos.

„Br. Lietuvių“ dažnai pasirodo straipsniai, kuriuose paolami tautiečiai, kad jie pernelyg mažai teremia Tautos Fondą. Namų Fondą ir visai mažai teprenumeruoja ar perkasi lietuvišką spaudą. Minėtų faktų negalima paneigti.

Yra žinoma, keli veikėjai, kurie išsikerpa iš laikraščių ko respondencijas, jei jose teigiamai yra atsišiepama apie jų vi suomeninę veiklą. Tas iškerpas rūpestingai saugo, kad grįžus į laisvą Lietuvą, būtų galima įrodyti jog būta aktyvaus darbuotojo mūsų sunkiamt išėjios gyvenime.

J. J-tis.

Tai buvo pirmas jau visiškai atviras bolševikinis prasiveržimas.

Kariuomenė taipgi pajungiamą Regis sekanti šeštadienį, 1940. VI. 22 d., Kauno sporto halėje, kurioje sutelpta apie 10.000 asmenų, buvo sušauktas masinis miungas. Prisirinko daug žmonių. Mitinge, žinoma, buvo plūstama praeitis, ypač viską nukreipiant už Sovietų Sąjungą ir ją liaupsi niant.

Idomiausia, kad komunistai į šį mitingą jau atsinešė iš anksto paruoštas raudonas vėlavas ir plakatus su šūkiais, pritaikytais kariuomenei. Kadangi į mitingą iš anksto paruošti atvesti kai kurie kariuomenės daliniai, tai išeinant iš mitingo komunistai kareiviams jėga brukto tuos plakatus ir vėlavas į rankas, apstoje juos grandine, išrikiavo ir nukreipė Kauno Laisvės alėja. Grandinė apsupė einančius karių dalinius, žydų ir rusų tautybės žmonės su Liudu Gira prysakyje bėgiojo aplinkui, dirigavo, užtraukė dainas, komandavo ir nuvedė prie „prezidentūros“, kur demonstrantus, gal porą šimčių žmonių „priėmė“ Paleckis. Tai buvo pirmasis kariuomenės politinimas.

M. Gedvilos kalba per radiją.

Vidaus reikalų ministeris Mečys Gedvila, buvęs Liaudininkų s-gos narys, bet išmestas iš sąjungos už antidemokratiškus nusistatymus, 1936 metais įstojęs komunistų partijon, birželio 21 d. per radiją pradėjo pirmąjį atvirą praci ties plūdimą. Niekas jis b'isas lygiai Lietuvos politinės sroves ir tą valdžią, iš kurios jis vis dėlto mielai maitinosis.

Kyla panika.

Nežiūrint raminančių pareiškimų, žmonėse panika kilo. Ypač neramūs buvo kaimų

rašo Lietuvos TSR prokuroras G. Bacharovas „Tiesos“ 993 Nr., taip pat vienas iš tokių perėjūnų. Mums aišku, mažiau būtų atgabenta iš „didžio s os tėvynės“ sukčių ir vagių, mažiau būtų ir vagysčių.

Skurdas kolchozuose.

„Tėvynės Balsas“ 9Nr. didžiuojasi, kad šiuo metu respublikoje jau yra apie 5.500 kolektyvinių ūkių, į kuriuos avanoršikai (! Red.) susijungę daugiau kaip pusė Lietuvos valstiečių. Tačiau kitoje vietoje patiekia davinį, iš kurių matyti, kad kolchozuose taip nėra. Sakysime, tie 5.500 kolchozų teturi 2.199 glavių farmas. Vadnasi, 2.300 kolchozų, daugiau kaip pusė, neturi galvijų! Negeriau yra ir su kaulėmis: „T. B.“ priskaito Lietuvoje 1.782 kaulių farmas. Ir čia net 3.798 kolchozai netaiko kaulių. Dar blogiau su avimis: tėra 1.463 avių farmos, ir paukščių — vos 459.

Kas slepiasi po šiais skaičiais? Labai paprastai: daugiau kaip pusė buvusių Lietuvos ūkininkų šiandien neturi lašo pieno, kšnio mėsos, kiaušinių.

Sensacijos apie automobilius

„Tiesa“ Nr. 260 paskelbė ne paprastą pranešimą: „Darbo žmonės perka automobilius“, ir kaip pavyzdį nurodo trijų rusų pavardes, kurie Gorkio srityje nusipirkę automobilius. Girdi, jūs, kapitalistinių kraštų darbininkai, kurie kasdien važinėjate automašinomis, žūrėkite, koks gyvenimas nušiu rusijoje Rusijoje: net trys enkavedistai nusipirko mašinas! Tikrai, yra kuo didžiuotis. . .

Varėnos apskritys greičiausiai išskirto jėms numatytą iškirsti Lietuvos miško kekį ir jį išgabeno. Už tai jį laimėjo pereinamąją raudonąją vėliavą. Maskvos įsakymus. . .

Utenos apskrityje savo atstovais į SSRS aukš. tarybą „išrinko“ drg. Staliną, A. Trofimovą ir J. Macijauską. Jie atstovaus uteniškūs. . .

žmonės, nes jie žinojo, kad Sovietuose iš ūkininkų yra atimta žemė, visi jie suvaryti į naujosios baudžiosios dvarus — kolchozus. Kaikurie tai numa tydami, pradėjo likviduoti inventorij. Paniką sulaikyti valdžia pradėjo leisti įsakymus ir raminti.

Užtikrinama žemės neiečiarmybė.

Žemės ūkio ministeris agr. M. Mickis 1940 m. birželio 22 d. per Kauno radiją pasakė kalbą valstiečiams. Vyriausybės vardu jis užtikrino:

„Ūkininkai, žinokite ir tikėkite, kad Lietuvos liaudies vyriausybė pilnai supranta jūsų gyvybinius reikalus ir niekada jūsų neapvils. Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama visiškai jos neiečiarmybė. Toji mūsų žemė, kurią jūs esate amžiais persunkę savo prakaitu ir krauju, yra jūsų ir paliks jūsų. Nebus daroma jokių pasikėsinių ir bet kokių jūsų turtą, kuris yra sunkaus jūsų darbo vaisius“.

Taip valdžios vardu kalbėjo Žemės ūkio ministeris.

Žinoma, tai buvo melas ir apgavystė. Tai paaiškės iš įvykių raidos.

Paskelbtas įstatymas šaukių sąjungai. Įsakyme pasakyta, kad „tik dabar atėjo laikas, kada šaukių darbas bus reikšmingas ir svarbus“. Bet, žinoma, tai buvo vėl tik melas, nes tuojuo ji buvo likviduota ir jos daliviai kišami į kalėjimus.

Paruošiamasis mitingas.

Mitingai vyko kasdien. Jau iš anksto buvo paskelbtas birželio 24 d. mitingas Kaune, Vilniuje, Šiauliuose. Suvaryti darbininkai ir mokyklų mokiniai iš viso Kauno. Jiems paruošti plakatai ir asmenybų (Žemaitė, Janonis ir tt.) paveikslai. Eišenos sudarytos pravoslavų būdų: su ikonomis.

Labai būdinga: pravoslavai eišenas darydavo su ikonomis — paveikslais, — lygiai kaip ir dabar komunistai daro — visos jų eišenos taip pat su ikonomis, tiksliai nešami kiti „šventieji“.

Eišenos zvėbė rusiškas dainas. Lietuviškos jau pasirodė netinkamos. Jei kas ir bandė dainuoti. Mitingą vedė Motiejus Šumauskas, senas komunistas.

JUOKDARIAI...

Tuščiaplečiai.

„Liaudies Balsas“ durneliams tuščiai plepa: „Tarybų Sąjungos biudžetas parodo milžinišką šalies išaugimą“.

Koki gi išaugimą? Iš ko matyti tas išaugimas? Ar iš to, kad ta Tarybų šalis neturi ko ir kuo valgyti, neturi kuo apsirengti, neturi vinių padus pakalti, neturi adatų ir siūlų. O gal iš to, kad darbininkai pusbadžiauna; kad keli milijonai žmonių sovietinėje katargoje dirba priverčiamuosius vergų darbus? Įrodykt, o ne tuščiai plepėkit.

„Laisvė“ šaukia SOS.

„Vilnis“ praneša, kad jos partneris „Laisvė“ šaukia SOS. Tai yra skėstančiųjų ženklas. Tačiau tai yra tiksliai skaitytojų apgaudinėjimas, kad lengviau juos galima būtų išmelsti.

Nesijaudinkite, „Laisvės“ skaitytojai, — Bimba ir „Laisvė“ turi ir už jus geresnį patamą šaltinį. Maskva juk tokiems reikalams pinigų nesigaili. Ir ko galėtis, kai juos vergai uždirba.

O kodėl jie tyli?

Prieš dvejetą savaitių Verdune buvo „nepaprastas“ Montrealo lietuvių komunistų susirinkimas, sušauktas specialiais kvietimais. Dalyvavo Montrealo lietuvių komunistų eitas — didžioji ponija (visų nekvietė) ir iš JAV atvykęs „generalinis instruktorius“ Pruseika, kuris instruktavo montreališkūs apie „bręstančius įvykius“ ir galimus veiksmus bei priveroles kaip penktosios kolonos uždavinius.

tas, kuris niekino praeitį ir kėlė aukštybėn Sovietus. Pasirodė, kad pagrindinis tikslas buvo sufabrikuoti reikalavimą, kad, girdi, „liaudis reikalauja legalizuoti komunistų partiją“. Mitinigas ir priėmė tokią pasisakymą. Po tokio „liaudies reikalavimo“, rytojaus dieną padarytas

Komunistų partijos legalizavimas.

Birželio 25 d. Gedvila, kaip vid. reik. ministris, paskelbė komunistų partijos legalizavimą. Nei Krikščionių demokratų, nei Liaudininkų, nei Socialdemokratų partijos bei sąjungos nebuvo legalizuotos. Legalizuota tiksliai viena komunistų partija. Tokia, mat, komunistinė laisvė. Tiksliai Amerikoje jie reikalauja lygių teisių.

Atsimenu, „Lietuvos Žinių“ redakcija gavo iš Prano Dailės išstaigos Visuomeninio Darbo Vadybos Komunistų partijos legalizavimo skelbimo tekstą ir ilgas, per visą puslapį, antraščių tekstus drauge su įsakymu — įdėti didžiausiomis raidėmis per visą pirmąjį puslapį. Tėp ir buvo padaryta. Kas turi laikraščių kompleksus, tuo gali įsitikinti. Taip padarė visi laikraščiai, nes toks buvo valdžios įsakymas.

Bendrai, kai tiksliai Lietuvon 1940 m. birželio 15 d. įėjo Sovietų Sąjungos kariuomenė. Lietuvos spauda neteko laisvės, kokią ji anksčiau, turėjo. Spaudai, ypač didiesiems dienraščiams, viską diktavo administracija, kuri tiesiogiai gaudavo instrukcijų pradžioje iš SSRS atstovybės, o kiek vėliau iš komunistų partijos centro komiteto. Žodžiu, dienraščių redakcijos tiksliai vykdė valdžios įsakymus.

Komunistų partija Lietuvoje turėjo apie 700 narių. Kas tvirtino, kad komunistai Lietuvoje sudaro pavojų, žinoma, nesamones tvirtino. 700 prieš 3.000.000. Tai tiksliai juokas. Tiksliai Sovietų S-gos okupacija tai menka mažuma atidavė valdžią.

Sąmysys „liaudies valdžioje“. Jau pirmomis „liaudies valdžios“ dienomis kilo sąmysis. Vėnu metu kažkur dingo „prezidentas“ J. Paleckis. Kas ir kaip? — susidomėjo žmonės. Vieni spėjo, kad Paleckį rušius šumauskas, senas komunistas (Nukelta į 7 psl.)

Svečias informavo, kad ateina sunkūs laikai: reiks aukotis, gal teks imtis atsakingų veiksmų ir gali būti taip, kad visi komunistai atsids ten, kur praėjusio karo metu teko būti naciams. . .

Kažin kodėl „Liaudies Balsas“ apie tai nieko nerašo, tyli, tartum vandens burną priėmęs? O juk tai ir elinams komnariams ir prijaučiantiems svarbu žinoti?

Fanatikų džiaugsmas.

„Vilnis“ džiaugiasi, kad JAV senatas neužtvirtins Genocido sutarties. Mat, ta sutartis pasisako prieš žmonių persekiojimą, išnaudojimą ir kankinimus. Kadangi Sovietai yra vieni didžiausių Genocido vykdytojų, tai komunistams labai malonu, kad JAV senatas tos sutarties neužtvirtins. Stai, koks komunistų žmoniškumas! Žmonės gyvulių galis ir įstatymus leidžia, kad beširdžiai žmonės jų nekankintų, o čia džiaugiasi, kad kankinamų žmonių neužtaria. . .

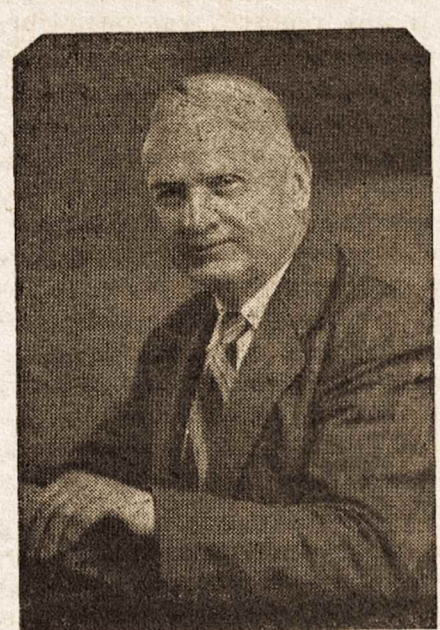
Tarybinės Lietuvos pramonė.

„Vilnis“ rašo, kaip sparčiai vykstanti Tarybinės Lietuvos pramonės gamyba. Bet kas gi auostabaus? — Juk niekas lias taip darbininkų neišnaudoja, kaip tarybinė valdžia, kuri darbininkus padarė vergais. Tiksliai nieko iš tos sparcios gamybos nėra, nes Lietuvos darbo žmonės baigia nuplyšti, nes baigia dėvėti tuos dalykus, kurių buvo prisigaminę Nepriklausomosios Lietuvos laikais. O tai, ką jie dabar gamina, praryja „plačioji tėvynė“.

Mandrapypkis.

NEPASIDUOSIME!

RAŠO MAZOSIOS LIETUVOS TARYBOS PIRMININKAS.

Erdmonas Simonaitis

Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas, buvęs Klaipėdos krašto Direktoriaus pirmininkas, Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, kurį Vokietijos naciai kelis metus kalino priverčiamųjų darbų stovyklose, kankino ir badu marino, bandydami jam išulyti Vokietijos pilietybę ir Vokietijos partiją, bet jis griežtai atmetė nacių ir gražius pasiūlymus ir prievartos veiksmus, ir pasiūlyko ištikimas Lietuviai tautai ir vieningos Lietuvos valstybei, Erdmonas Simonaitis ir dabar kovoja už Mažosios Lietuvos sąjungimą su Didžiąja. Tą kovą jis pradėjo dar Vilhelmo kaiserio laikais, tęsė po Pirmojo Pasaulinio karo, ir tada, kai buvo sprendžiamas Klaipėdos krašto, kurį sudaro tiksliai dvi Mažosios Lietuvos, klausimas, Erdmonas Simonaitis su eile kitų Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjų reikalavo visą Mažąją Lietuvą sujungti su visa Didžiąja Lietuva. Jis ir dabar vedą kovą už vieningą Lietuvą.

Štai GG. Skaitytojams jo pasiskaitęs pasisakymas.

Per eilę šimtmečių nuo kryžiuočių laikų vokiečiai dėjo visas pastangas nutautinti Mažosios Lietuvos lietuvius. Ypač toji nutautinimo akcija sustiprėjo po Vokietijos - Prancūzijos 1870 - 71 m. karo. Vokietijos „Geležinis Kancleris“ Bismarkas įsiekė nutautinimo akciją varyti visu smarkumu. Jo balsis buvo: „Ein Volk, ein Reich, keine Sprache!“ (Viena tauta, viena valstybė, viena

kalba). Žmonių pavardės ir vardai visur turėjo būti rašomi tik vokiškai. Pav., vieton Martynas Adomaitis rašė Martin Adomeit. Iš mokyklų lietuvių kalba visiškai buvo išmesta. Nacių laikais gilietuvių kalbai ir bažnyčiose nebuvo vietos.

Daug kas iš lietuvių pasidavė savo „likimui“, bet dar didesnis jų skaičius priešinosi, rinko parašus ir protestus, siuntė delegacijas ir Berlyną su prašymais ir protestais kaiserui ir vyriausybei. Bet Bismarkas savo nutautinimo politikos netik kad neatsisakė, bet dar smarkiau ją vykdė. Jam rūpėjo, kad lietuvių kalba kuo greičiau išnyktų. Tam tikslui jis siuntė vis daugiau valdininkų, mokytojų, kunigų ir kitokių pareigūnų iš Vokietijos gilumos, kurių uždavinys buvo Mažąją Lietuvą paversti vokišku kraštu. Tiems iš Vokietijos atsiųstiems pareigūnams vyriausybė mokėjo, taip vadina, „Ostmarkenzulage“ — Rytų kraštų priedą.

Tokioms aplinkybėms esant, santykiai tarp Mažosios Lietuvos lietuvių ir vokiečių buvo labai įtempti. Ir kada 1923 m. Klaipėdos kraštas susijungė su Lietuva, vokiečiai buvo įsiutę, kad tai tik laikinis susijungimas, ir didžiojo kaimyno palaikomi, jie vedė prieš Lietuvą ir lietuvių griežčiausią kovą.

Dabar didelė Mažosios Lietuvos lietuvių dalis atsidūrė Vakarų Vokietijoje. Kad to krašto vokiečiai lietuvių neapkenčia — yra aišku. Jie stengiasi suvesti „senas sąskaitas“. Jeigu kartais Vakarų Vokietijos gyventojai šiek tiek švelniau nori lietuvių traktuoti, tai Mažosios Lietuvos vokiečiai jiems paaiškina, ko jie mes „Verräter!“ išdavikai esame. Tokios aplinkybės labai kenkia lietuviams darbo prašant, tas pats yra ir butų bei pašalpų klausimus sprendžiant.

Vaikai tų tėvų, kurie už lietuvių vedė griežtą kovą, dabar vokiečių mokyklose vėl germanizuojami. Suprantama yra, kad pabėgėlių perpildytoje Vak. Vokietijoje pirmausia rūpinamasi savaisiais žmonėmis, bet vis dėlto skaudu matyti, kad lietuviai, kurių broliai pavergtę tėvynėje taip daug gelbėjo ir gelbsti

LIETUVIAI PASAULYJE. MANCESTERIO ŠOKĖJŲ PASIRODYMAS

Vienas gražesnių meninių pasirodymų anglų visuomenėje buvo gegužės 13 d. Cheadle ižulme parapijos salėje.

Anglų Labdarybės Draugija, per Mr. Foghner'į pakvietė lietuvių šokėjus. Vakarų programoje pasirodė mūsų šokėjų grupė, pašokusi: „Kalytė“, „Audėjėlė“, „Rugučius“, o po pertraukėlės — „Lencūgė“ ir „Malūnė“. Karštoms kaitėms vos nutilus Mr. Foghner'is, tarė nuoširdų padėkos žodį.

Tai puiki proga lietuviško meno bei kultūros propagavimui, o taipgi ir didelis paskatimas šokėjams, kurie dar intensyviau ruošiasi sekantiems pasirodymams.

Šokiams vadovauja p. Brazdienė ir p. Jaščemskas.

— B. Kirlytės ir V. Asevičiaus vadovaujama lietuvių tautinių šokių grupė dalyvavo Australijos Pilietybės Konvento programoje, kur pasirodė vyriausybei ir diplomatom, Parlamento rūmuose ir sostinės Canberros visuomenė. Lietuviški šokiai visiems patiko.

— Šių metų sausio mėn. iš Britų Zonos emigravo 634 lietuviai. Emigravo į šiuos kraštus: 121 lietuvis į Australiją, 93 į Kanadą, 132 į Jungtines Amerikos Valstybes, 1 į Kolumbiją. Nuo emigracijos pradžios iš Britų Zonos Vokietijoje iš viso emigravo 17.000 lietuvių.

— Iki 1950 m., balandžio 30 d. į Jungtines Amerikos Valstybes, pagal DP įstatymą, atvyko 18.277 lietuviai tremtiniai. Iki to įstatymo į Ameriką atvyko apie 2.000 lietuvių tremtinių. Tokiu būdu iki šiol atvyko į USA 20.277 lietuviai tremtiniai.

Rytprūsių vokiečiams ir karo belaisviams, vis dėlto skriaudžiami. Negalėdami kitur išemigruoti, jie yra priversti čia kentėti. Jie guodžiasi viltimi, kad kada nors galės grįžti į laisvą Lietuvą. Todėl kiekvieno tautiečio pareiga — padėti vargstantiems broliams iš Mažosios Lietuvos. Jeigu per šimtynis šimtmečius neištautėjome ir savo kraštą gynėme, tai ir toliau nepasiduosime!

Erdmonas Simonaitis,
Mažosios Lietuvos Tarybos Pirmininkas.

Technikos pažanga ir nedarbas

Esama tokių klausimų, kurių nevalia palikti neišspręstus, o juo labiau — visai nekimšti „į krepsį“, kur jie toliau, rūgsta, fermentuojasi ir virsta užkretoju židiniu.

Modernioje visuomenėje vis didesnės neapykantos ir susiškaldymo objektu yra tai, kad vieni uždirba ir pelnosi per daug, o kiti — per mažai. Dar didesniu biogumu darosi tas, kad kai kurie žmonės pradeda nieko neuždirbti, be savo kaltės, tampa bedarbiais, išstumtais iš darbo rinkos. O nuolatinė technikos pažanga, naujų mašinų išradimas ir jų panaudojimas labai prisideda ir ateity prisidės prie naujų bedarbių eilių gaminimo — didinimo. Teoretiškai, tai turėtų būti žmonijos variklio ir progresą, jos laimėjimu, bet praktiškai — daugeliui žmonių neša nedarbą, o jam įkandin, badą ir skurdą.

„Pirkite mūsų mašinas, jos sutaupo 25, 50, 100 žmonių darbą“, deka, taip dažnai skamba „Life“, „Time“, „Newsweek“ ir kiti amerikoniški laikraščiai, bei magazinų skelbimai.

Kiekvienas mokas skaityti ir virš eilučių, — tuoj pamatys, supras, kad ji — tiek žmonių išstumia iš darbo, kitaip sakant išmeta juos į gatvę, leisdama fabriko šeimininkui turėti pasijungti sau, paklusnesnį darbą vergą, kuris nestreikuoja, nei „reizo“, (algos pakėlimo) nereikalauja. . .

Technika kasmet progresuoja, žengia pirmyn, bet tai neša tirštus debesys milijonams, kiekvienos tautos didžiuliam, nors mažai saujelėi ekonom. magnatų (pav., Kanados tautos ūkį valdo 110 šeimų, o JAV apie — 700), tai padeda storai prisididyti kišenes, žinoma, visos tautos sąskaiton. Nors dabig darbininkų pasiliks aptarnauti naujas mašinas, atseit pateks į laimės ratą, be savo ypatingų nuopelnų, kaip deka, neretai gyvenime pasitaiko ir dėl to jie išsijuosę girs savo geradarių — bosą bei visą ekonominę tvarką, tačiau tas bendro vaizdo nei kiek nepakeičia, kad, būtent, moderni mašina didina įeiną darbdaui, saujelėi pramonininkų, o plačioms darbininkų masėms neša nedarbą ir skurdą.

Iš daugelio amatų labiausiai yra paliesti batsiuviai, kurių tūkstančius moderni mašina visai išmetė „už borto“, o likusiems paliko vien taisyso, bei remonto darbus.

Šiandien mes stovime priešingy naujo, „atominio amžiaus“, kuris žada gamybai pajungti atominę jėgą, kaip energijos šaltinį, galintį sukelti iššų perversmą technikos pasaulyje.

Bet jeigu demokratinės Vakarų valstybės nesusirūpins laiku praveisti ekonominių reformų, kur tokių dar nėra, tie technikos laimėjimai gresia dideliais sukrėtimais tautų gyvenime, būtent, darbo ir duonos retėkimu daugeliui milijonų dabar dar dirbančiųjų.

Turint galvoje JAV ir ypač Kanados santvarką, kur bedarbiams nedarbo pašalpas vos temoka 4 — 5 mėn. per metus, per likusius 7 — 8 mėn. paliekant juos Dievo paukščiais, kurie „nei sėja nei pjauna“, o tu ri gyventi, nes nepadžiausi gi savo pilvo ant tvoros, gaunasi labai tragiškas ateities vaizdas, kad pagal kanadinio liberalizmo politiką „hands off“, t. y., šalin rankas nuo privataus ūkio, valdžia neturi kontroliuoti jį (kas arčiausiai kelių veda šią karališką dominiją į bolševikų vergiją).

Jei žmonių savininkams nepriešint, tai jų apetitai, anksčiau ar vėliau, prives, kad visus dirbančius žmones išmesti lauk, visai neimant į galvą, ko kia nelaimė yra būti bedarbiu, o jų vietoje įmontuoti negyvančią vergą — mašiną.

Bedarbių pirkimo galia sumazėja, je mažiau beperka: daug krautvių turi užsidaryti, daugelis fabrikų sumažina gamybą, ypač gaminančių antrinio būtinumo prekes, dėl to atsiranda vėl naujos eilės bedarbių. Bet technikos epažanga, kuri žmonijos rytojui greisia dideliais neišskumais, galėtų ir daug gero padaryti (pav., darbo laiką iš 8 val. su trumpint iki 4 — 5 val. kas dieną, nemažinant jo produktinumo, taip pat atlyginimo už jį), jei racionaliai pritaikyti tautos ūkiui, o ne atskirų pramonininkų interesams.

Tai kas daryti, kur išeitis? Kai kas siūlo įvesti progresyvinus peino mokesčius įmonėms, dar kiti siūlo kooperaciją, bolševikai viską siūlo atimti iš privačių rankų, gi dar kiti, pav. anglų Darbo Partija ramiai siūlo nacionalizuoti tik sėjamąją pramonę, įtraukiant į jos kontrolę ir dirbančiuosius, o smulkiają pramonę ir amato įmones, dėl didesnio pelningumo, palikti priv. rankose, bet apie visa tai — kita kartą.

Istorinis Konfederacijos posėdis Quebec'o mieste 1864 m. spalio mėn.

Pasaulių susidūrimas

KAI SAULĖ BUVO SUSTOJUSI IR ŽEMĖ PRADĖJO ATGAL SUKRTIS

Sensacinga Dr. Imanuelio Velikovskio knyga.

Dr. Imanuelis Velikovskis, gimes Rusijoje ir mokslus ėjęs Maskvoje — istorija, teisė ir medicina, Edinburge gamtos mokslus Berlyne biologiją, Züriche smegenų veikimo mokslus ir Vienne psichanalizę, nuo 1939 metų gyvena Jungtinėse Valstybėse ir čia po 10 metų įtempto tyrinėjimo bei su sirašinėjimo su viso pasaulio mokslininkais, šiomet savo darbo vaisius paskelbė naujai išlestoje knygoje „Worlds in Collision“ (Pasaulių Susidūrimas), kuri jau spėjo sukelti didelę sensaciją. Tvirtinama, kad po Darvino „Rūšių Kilmės“ ir Newtono „Principia“, tai bus nauja epocha pradedanti knygą, turėsianti giliai paveikti žmonių galvoseną. Kaip ir Darvinas, jis iškeičia eilę originalių prielaidų (hipotezių), kurias tvirtai paremia šimtais mokslinių argumentų iš archeologijos, paleontologijos, geologijos, istorijos, psichologijos, astronomijos, fizikos ir tt.

Apie ką Dr. Velikovskis kalba toje savo knygoje? Jis, panaudodamas visų tautų visoje žemėje senovės ir moderniąją literatūrą bei istoriją, cituodamas datas iš Biblijos, Talmudo, iš Egipto papirusų, Babilonijos astronomijos tobylių, Majų bei Actekų kalendorių, Arabijos,

ilgas eiles metų visame žemės kamuolyje.

Kitas ryšium su pirmuoju pavimas yra apie sustojusią saulę, kuri „nebeusileido per ištiesą kitą deina“ ir žydų kairuomenės vadas Jošua pasinaudodamas ta proga nugalejo savo priešus.

Kas gi galėjo atsitikti tą lemtingą dieną? Pasak Dr. Velikovskio, tai buvo pasekmė didelės kometos, kuri atplyšusi iš Jupiterio planetos, dviem atvejais, apie 1500 metų prieš Kristų (žydu iš Egipto pabėgimo metu) ir 52 metais vėliau (Jošuos laikais) labai arti praskrido pro žemę, abu kartu paliesdama žemę savo uodega. Tų dviejų baisių katastrofų pasikartojimas įvyko mažesniu mastu dar kelerą kartų, kai ta kometa ko ne susidūrė su Marso planeta maždaug 700 ir 800 metų vėliau, ir šį kartą jau Marsas, išmuštas iš savo vežių terorizavo žemę. Tie kosminiai kataklizmai ir sukėlė tokius keistus įvykius žemėje, kuriuos kartoja savo padavimuose bei užrašuose ko ne visos gyvos išlikusios žmonių rasės.

Pasak Dr. Velikovskio teorijos, Venera, tuomet dar tik ko meta, terorizavo žemę 50 metų protarpiais (vienas tokių įvykių pranašo Jošua laikais, kuris, pasak Biolijos, įsakė saulei sustoti), kol ji susidūrė su Marsu ir po to pasidarė planeta, pradėjusi sukrtis aplink saulę pastovia orbita. Susidūrimo pasekmėje Marsas kas 15 metų pradėjo terorizuoti žemės gyventojus (vienas tokių įvykių buvo, kai pasak Biblijos, karaliaus Hzekiah saulės lairodžio šešėlis pasistūmėjo at-

gal ir vėliau Sennacheribo anija, kuri laikė apgulsi Jeruzalę, mirė iki paskutiniam karviui bemiegodama). Tik po ilgų metų Marsas vėl atgavo savo ekvilibriumą pusiausvyrą).

Iki šiol neįtikėtinas dalykas, kad Jošuos „įsakymu“ saulė ir mėnuo stovėjo, kol jis sumušė savo priešus, Dr. Velikovskio surinktais duomenimis pasirodo visai įtikinąs, ir saulė bei mėnuo tikrai stovėjo kurį laiką vietoje, žinoma, ne dėl Jošuos „įsakymo“. „Prileidžiant skirtingu laiko rytuose ir vakaruose, Vakarų Pasaulyje tas laikas galėjo būti arba ankstyvas rytas arba naktis“, sako Velikovskis. Štai ką apie tai sako Centrinės Amerikos aborigenų knygos. Meksikos Cuauhtitlano Analuose (Meksikos ir Colhuacan imperijos istorija), parašytuose Nahua indėnų (Nahuatl) kalba, sakoma, kad vienos kosminės katastrofos metu, įvykusios labai senais laikais, naktis ilgą laiką nesibaigė. (Turint galvoje, kad tarp Europos ir Amerikos laiko skirtumas yra apie 8 — 10 valandų, Palestinoje galėjo būti pavakarė, o Meksikoje dar pereitos paros naktis).

Jošuos stebuklui išaiškinti reikia žinoti, kad didelei kometai priartėjus prie žemės, toks fenomenas tikrai galėjo įvykti. Susidūrimas sulėtino žemės dieninį sukimimą, o kadangi žmonės tuomet tikėjo, kad saulė apie žemę sukasi, tai jie ir manė, kad ne žemė sustojo, bet sustojo saulė ir mėnuo.

Paslaptingoji kometa, pasirodžiusi danguje ir privertusi maris persiskirti, sukėlusį de-

besų stulpą dienos metu ir ug-savo sensacingoje knygoje sienės stulpą naktis metu, buvokia įrodyti, kad viskas tikrai Jupiterio planetos atplaiša. Ta taip įvyko, kaip Biblijoje atpa atplaiša arba nauja kometa skraidė begalės erdvėse iligus šimtmečius, kol pagaliau buvo mūsų saulės sutramdyta ir pagauta į jos sistemą, kaip pastovios saulės sistemos narys, įsigijo savo apskritą orbitą ir nu sistovėjo į tvarkingą planetą — tą gaziąją žvaigždę, kurią žmonės pavadinę Venus arba Venera, Aušinė.

Šios gražiosios Aušrinės gimimą Dr. Velikovskio knyga iš aprašinėja, ir visi tie kosminiai reiškiniai, katastrofos ir kataklizmai, kurių autorius knygoje patiekia šimtus iš visų žemės kamuolio dalių, yra ne kas kita, kaip tos Aušrinės gimimo ligos pašaliniai reiškiniai.

Žydu Biblijoje Dr. Velikovskis randa aiškų patvirtinimą, kad kometa buvo tu didžiųjų nelaimių dienų priežastis. Jei, pavyzdžiui, kometos galva priartėtų prie žemės, tai meteoritų (skraidančių trupinių) netik lietus, bet ištisa liūtis pastiplytų ant žemės. Jošuos knygoje dvejusose sakiniuose prieš saulės sustojimo aprašymą yra pasakyta „Viešpatas numetė žemėn iš dangaus didelius akmenis. Nors autorius, parašęs Jošuos knygas, neturėjo jokio su pratio apie sąryšį tarp krantinčių akmenų ir sustojusios saulės, jis tačiau patiekė moksliškai tikslų vaizdą.

Pirmoji kometos pasirodymo periodas įvyko tuo metu, kai faraonas laikė žydu Egipto nelaisvėje ir kai „Jehova pasluntė Egiptui varlių ir skėrių rykštę, iraujo ir ugnies lietų ir nesibai giančią tamsybę“. Velikovskis

„Viešpatas numetė žemėn iš dangaus didelius akmenis. Nors autorius, parašęs Jošuos knygas, neturėjo jokio su pratio apie sąryšį tarp krantinčių akmenų ir sustojusios saulės, jis tačiau patiekė moksliškai tikslų vaizdą.

Pirmoji kometos pasirodymo periodas įvyko tuo metu, kai faraonas laikė žydu Egipto nelaisvėje ir kai „Jehova pasluntė Egiptui varlių ir skėrių rykštę, iraujo ir ugnies lietų ir nesibai giančią tamsybę“. Velikovskis

(Bus daugiau)

Lietuvių kalbos vadovo prenumeratorių žiniai

Lietuvių visuomenė savo laiku buvo informuota, kad prof. Pr. Skardžius ir jo kolegų parašytą spaudai „Lietuvių Kalbos Vadovą“ išleisti (atspausdinti) buvo sudaryta iš įtakingų asmenų komisija, kuri L. K. V.-o išleidimo pradžioje ir rūpinosi: tarėsi su įvairiomis vokiečių spausdėnėmis, kol susitarė su lietuviška „Ventos“ leidykla, nustatė provizorinę L. K. V.-o kainą, rinko prenumeratorius ir tt.

Lietuvių emigracijai spartėjant, atėjo laikas išvykti ir „Lietuvių Kalbos Vadovą“ leidybos komisijos nariams. Komisija įsitikino, kad šio didelio veikalų, kuris turi būti spausdinamas net 5 atskirais širais, ir keliaropių kirčių, taip greit užbaigt spausdinti ne galės, todėl drauge su prof. Pr. Skardžiumi kreipėsi į LTB Centro Komitetą ir prašė „Lietuvių Kalbos Vadovą“ išleisti perimti savo žinion, reikiant baigę, kad neigiamo atsakymo atveju jo spausdinimas iš viso gali sustrukdyti.

LTB Centro Komitetas, supažinęs su „Lietuvių Kalbos Vadovu“ spausdinimo padėtimi ir su komisijos atliktais darbais, konstatavo, kad:

a) perėmus veikalą spausdinimo reikalus, jam teks turėti sunkių rūpesčių ir susidurti su įvairiomis kliūtimis,

b) materialinės Bendruomenės naudos iš to laukti netenka, ir

c) norint, kad veikalas spausdinamas vyktų be didesnių pertrūkų iki galo, gali prireikti ir Bendruomenės lėšų.

Tačiau LTB Centro Komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad „Lietuvių Kalbos Vadovas“ kaip vienintelis mūsų gimtosios kalbos grynumo išlaikymo kelias, lietuviškajai visuomenei, ypač atsidūrusiai tremtyje ir išsisklaidžiusiajai po plačiuosius pasaulio kraštus, o drauge ir išlaikyti Lietuvai, neabejotinai bus naudingas, ir kad jo išleidimas esamoje padėtyje tegali būti pastovi, pelno nesiekianti, lietuvių organizacija, kokia yra LTB-nė, 1949 metų liepos 7 d. nutarė „Lietuvių Kalbos Vadovą“ išleisti perimti, ir nuo tos pat dienos pradėjo rūpintis visais LKV reikalais.

„Lietuvių Kalbos Vadovą“ leidybos komisija, nustatydamas

prenumeratos kainą, nenumatė visų būsimų aplinkybių bei sąlygų, kurios kainą turės pakelti. Ūkinio Vakarų Vokietijos gyvenimo raida ir bendros sąlygos smarkiai sparčiai keitėsi, „Lietuvių Kalbos Vadovo“ spausdinimo nenaudai. Svarbiausios LKV-vo pabrangimo sąlygos yra šios:

1. spausdinimo darbą pradėdant valiutų kursų santykis buvo žymiai palankesnis. Kiek vėliau tas santykis pasikeitė, sudarydamas žymių nuostolių,

2. komisijos nariams švykus, po kelių savaitių išvažiavo į JAV ir pats veikalas autorius. Pradėta spausdinti LKV-ą vėlyvą atakais lankais siuntinėti oro paštu ir užjūrį prof. Skardžiui, kuris taisė ne vien korektūrą, bet rado būti na įrašyti nemaža pataisų ir papildymų.

3. darbą pradėdant, veikalas turėjo apie 1000 pusl. rankraščių, naujų papildymų dėka jis padidėjo iki 1600 pusl., ir tas žymiai LKV-ą pabrangino,

4. LTB Centro Komitetas, siekdamas kad tasai didžiai vertingas kūrinys skaitytojus pasiektų kiek galint tobulesniu ir dailesniu, parinko žymiai geresnį popierių, o komisijos parinktą paprastą knygos viršelį nutarė pakeisti stipresniu ir gražesniu atitinkamos drobės viršeliu. Tuo būdu „Lietuvių Kalbos Vadovas“ išeis ne tik padidintas puslapių skaičiumi, bet ir jam spausdinti bei įrašyti medžiaga yra pagerinta. Visa tai, be abejo, išsiai su didesne mis išlaidomis.

5. dauguma prenumeratorių yra jau išvykę ir užjūrus ir jiems knygos persiuntimas pa reikalaus papildomų išlaidų.

Dabar, kai „Lietuvių Kalbos Vadovas“ jau baigiamas spausdinti ir š. m. liepos mėn. pradžioje pradės prenumeratorius lankyti, jo leidėjas, LTB Centro Komitetas, apskaičiavęs visas pagerintas LKV-vo išlaidas, drauge ir persiuntimo išlaidas, ir nesiekdamas jokio iš to pelno, nustatė šią galutinę prenumeratos kainą:

	užsiprenumeravusiems iki š. m. liepos mėn.	visai dar neužsipaširavusiems.
Vokietijoje	20,— DM	16,— DM
Amerikoje	4,50 dol.	3,50 dol.
Kanadoje	4,50 dol.	3,50 dol.
Anglijoje	2 sv.	1 sv. 10 šil.
Australijoje	2 sv. 5 šil.	1 sv. 15 šil.
Kitoose kraštuose	4,50 dol.	3,50 dol.

Marija Mykolaitytė

TU LIKAI

Čia kvepia pušys, čiuaba paukščiai.
Aukščiau saulė viršūnės.
Bet mintyse grįžtu prie tavęs —
Grįžtu į valandas anas.

Žinau, tavęs čia nesutiksiu,
Nors vis einu nauju taku.
Upės bangoj, dangaus žydrynėj
Ieškau melsvų tavo akių.

Čia kvepia pušys, čiuaba paukščiai.
Pasaką sena sena giria,
Mano dienoms pakaktų laimės,
Tiktai tavęs čionai nėra.

JIS IR JI

Jis buvo jaunas kapitonas,
O ji mergaitė gan graži. —
Bet tos jų dienos, kaip koks monas,
Išnyks, kaip sapnas, pamaži.

Jis jai kalbėjo apie meilę.
Taškono bangos ir krantus.
Bet liudėsys jos gobė veidą —
Reikės tuoj tart „sudev“ graudus.

Ji jo nelaukė kai žiūrėjo
Atplaukiant laivo iš toli.
Dabar gi ašara riedėjo —
Per skruostus ašara gali.

Ji palydėjo jį į uostą.
Išplaukia vėl jis į maris.
Ji gailia ašarą nušluostė. —
Kitam jis uoste kitą ras...

Gerb., „Lietuvių Kalbos Vadovą“ prenumeratoriai prašomi galimai greitesniu laiku įmesti mūsų įgaitymams LKV patintojams arba netarpiškai LTB Centro Komitetui, papildomą prenumeratą, kartu nurodant tikslų dabartinį savo adresą, kuriuo galėtume veikalą negaistant išsiųsti. Tie prenumeratoriai, kurie reikiamo primokėjimo atlikti nepaėmė, galės atgauti iš LTB Centro Komiteto, dabar vad. n. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos (Munchen 27, Rauchstr. 20. US Zone Germany), atgal.

Centro Komitetas supranta, kad prenumeratorų kainos pakėlimas visiems nėra malonus, ypač mums, vykdam savanoriškai ir be jokios materialinės naudos patarnavimą mūsų lietuviškajai visuomenei. Tačiau tikimės, kad mielai LKV prenumeratoriai mūsų pastangas ir pastaruoju metu pakitėjusias sąlygas teisingai supras ir mūsų veiksmus pilnai pateisins.

PLB
Vokietijos Lietuvių Bendrės Valdyba.

Anglų kalbos raida ir sąranga

RAŠO V. PETERAITIS.

Ši pamėgimą savintis viską, kas svetima, galima suprasti tik kaip praradimą savosios kalbos dvasios ir jausmo. Netekus savosios kalbos jausmo, anglams atrodė ir svetimi žodžiai, ypač prancūzų ir lotynų, kaip savi.

Bet iš kitos pusės turime visą eilę skolinių, be kurių neįmanoma nė viena kalba. Kaip mums germanų kalbų skoliniai „alus, yla, gatvė, gudas, kviečiai“ atrodo savi ir sunkiai pa-keičiami, taip ir anglams — se- niausieji lotynų kalbos skoliniai, kaip „wine, church, pound, kitchen, cook“ ir kiti. Jie trumpi, lengvai tariaimi ir rašomi, jokio pakaitalo neturėję ir suaugę su kalbos dvasia.

Visų skolinių išnagrinėti arba apibūdinti neįmanoma. Jų yra tiek daug, kad užtenka at- versti bet kokią žodyną ir kiek viename puslapyje rasime kas trečią ar ketvirtą žodį iš klasi- kinių kalbų. Vieni jų bus daž- niau vartojami, kiti — mažiau. Vieni jų neturės jokio kito pa- kaitalo anglų kalboje, o kiti tu- rės. Vieni bus naudojami nau- joms sąvokoms, o kiti — kas- dieniniams reikalams. Be to, klasiškinių kalbų žodžių varto- jimas priklauso ir nuo kalbė- tojo išsilavinimo. Juo didesnis išsilavinimas, juo daugiau klasi- kinių kalbų žodžių iš jo išgri- me.

Praradę nujautimą, kuris žo- dis savas kuris skolinys, an- galai, begyvendami klasiškinių kal- bų dvasioje, ir senas sakinių konstrukcijas pakeitė lotyniš- komis. Jei anksčiau kasdieni- nę tiesą reikšdavo paprasta, taikliai žodžiais, minties neuž- temdant nieko nesakančiais iš- sėreikimais, tai klasiškinių kal- bų pamėgdžiojimo svaitulyje paprasčiausiai mintį pradėjo dirbtinai aprašyti. Paimkime pavyzdžiui seną anglų kalbą prie- žodį „A rolling stone gathers no moss“, kuris atitinka mūsų priežodį „Vietoje ir akmuo ap- želia“. Tiek lietuviškai, tiek anglų kalboje sakiniuose papras- tomis kasdieninėmis žodžiais gražiai ir taikliai nusakoma.

Kiekvienas sveiko proto žmo- gus lengvai suprast, kas nori- ma pasakyti. Bet lotynų kal- bos dvasioje išauklėtiems tai atrodė per daug paprasta. Jie sugalvojo tą mintį mandriau iš- reikšti, sakydami: „Cryptog- mous concretion never grows on mineral fragments that dec- line repose“, kas pažodžiui iš- vertus, reiškia „kriptomatiškos konkretijos (suprask sama- nos) niekad neauga ant mine- ralių fragmentų kurie atsi- sako ramybės“. Jei pirmaja- me sakinyje visi žodžiai yra germaniški, tai pastarajame — visi žodžiai, išskyrus „never grows on“ ir „that“ yra pasi- skoliniai iš klasiškinių ir romėnų kalbų.

Eljūniam žmogui ne visi šie žodžiai yra suprantami, o ką bekalbėti apie mintį. Tokių ir panašių kerėplėškų pasakymų dar ir šiandien pastebėsime anglų kalboje. Ypač laikrašti- nėje kalboje apšiai jų. Vie- toj trumpo ir vaizdingo saki- nio „The fire spread“, užtik- sime gana gramatiškai išsirei- škimą „The conflagration exten- ded its devastating career“. Kas tuo pasakymu laimėta? — Nieko. Bet prarasta daug. Pir- ma, minties aiškumą; antra, sa- kinio ir žodžių trumpumo, ir tie- cia, savosios kalbos dvasios. Ir pasikūniname sakinyje be „the“ ir „its“ visi žodžiai sko- liniai.

Taigi, modernioji anglų kal- ba pasidarė mašytinė kalba. Panagrinėjus jos žodžių loby- ną, rasime, kad trys ketvirta- daliai visų žodžių yra skoliniai ir tik vienas ketvirtadalis ger- maniški žodžiai. (Modernusis anglų kalbos mokslas teigia, kad anglų kalbos žodynas susi- deda iš 35% romėnų kalbų, 30% klasiškinių kalbų, 25% anglų sakų reiškia germaniš- kų, ir 10% kitų kalbų žodžių). Tas kyla klausimas, ar anglų kalba dar laukytina germaniš- ka, jei toks mažas procentas beliko germaniškų žodžių.

Panagrinėję žodžių dažnu- mą, gausime kiek kitokią vaiz- dą. Naujausius laikų studijos šioje srityje rodė, kad pvz., trečdalis visų žodžių spausdi- namų anglų kalboje susideda iš 25 skirtingų žodžių, kurie be- veiki visi yra germanų kilmės. Vaizdumui paimkime tik pir- muosius dešimt: the, of, and, to, a, in, that, is, I, it. Visi jie germaniški taip pat kaip ir daž- niausia pasitaiką įvardžiai, prie- linksniai, jungtukai. Papras- čiausi kasdieninio gyvenimo žo- džiai yra germaniški, kaip man „vyras“, woman „moteris“, child „vaikas“, house „namas“, field „laukas“, food „maisi- mus“.

Aš net nepastebėjau, kaip mane pavijo Prūsaitis. Tylė- damas jis pagavo mano ranką, ir tik tada aš pasukau į jo šo- ną. — Ir tu buvai bažnyčioje? — paklausiau. Patvirtindamas jis linktelė- jo. — Aš taip ir maniau, kad tu esi kur arti. Aš už tave šlan- dien pasimeldžiau. Žiūrėk, man dabar taip gera... Prūsaitis paspaudė mano ranką ir pasakė ačiū. Aš bu- vau įsitikinusi, kad jis nuošir- diai man dėkingas. Gal ir ne už maldą, bet už prielanku- mą. Tačiau čia pat, jau kitu to- nu, jis pareiškė: — Tau nėra ko už mane melstis. — Argi aš negaliu tau gera- linkėti? — paklausiau. — Tik ne tokiu būdu, lyg aš elgeta ar pasigailėjimo ver- tas būčiau. — Kam taip baisiai. Vis dėl- to tu ne tik nesi laimingas, bet nemoki ir tuo džiaugtis, kuo galėtum. Tu vis ieškai, lyg pa- tamsyje. Net ir ant tikro ke- lio atsisitosei, tu abejotum. Tau reikėtų daugiau tikrumo, bent nors tiek, kiek jo aš tau galiu perduoti. — Iš kur tas tavo pasitikėjimas? — Aš turiu maldą, aš turiu į ką atsiremti, o tu — ne. Mal- da yra kaip sparna: mostelėjai ir pakilai aukštyn. Tu būtinai turėtum išmokyti skraidyti. Nie- kur kitur nėra taip lengva, kaip bažnyčioje. — Ko aš neturiu, to man ne- duoda ir bažnyčia, — atsakė man Prūsaitis. — Argi tu nesi jautęs baž- nyčioje, grojant vargonams, mes paaiškiname prigimtį,

Vytautas Dubra

KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ

ROMANO ISTRAUKOS

7.

— Mūsų vyrų šiandien ap- snūdę. Nei patys geria, nei mums pasiūlo. Rimka paaejo- jo, ar mes gersime.

— O kaip tu manai? — at- sakiau aš. — Jei linksmin- tis, tai linksmin- tis. Juokdamas aš sekiau, kaip laikysis mūsų nau- joji draugė. Ji šypsojosi, bet akių nenuleido nuo manęs, no- rėdama mane suprasti: ar aš juokauju, ar rimtai šneku. Tuo tarpu Prūsaitis užsakė visiemis likerio. Aš pastebėjau, kad ne- toliose stovinavo ir Kazėnas su vienu vyriškiu. Būdamas įsi- tikinusi, jog jis mane seka, aš norėjau tyčia pasirodyti links- ma ir triukšminga. Aš ėmiau stiklinuką ir raginau visus ger- ti.

— Tik visi kartu. Vienas, du, trys! — daviau aš koman- dą. Vyrų tikrai išgėrė, aš tik užverčiau stiklinuką ir vėl pa- stačiau pilną. Visi tariamai pasipiktino, o aš pasiteisinau: — Aš negalėjau gerti. Mes nebuvo stiklinukais susimu- šę. Antrą kartą aš turėjau stuktelti į visus stiklinukus. Su daužiant man su Prūsaičiu, Rimka šūktelėjo: — Neskamba!

Mes sudaužėme dar kartą, žiūrėdami vienas kitam į akis. Čia pasigirdo Kazėno balsas. — Brudershaft!

Visi suklego ir pritraė:

— Brudershaft, brudersaft!

— Brudershaft, brudersaft!

tiek drovi, jog pasibučlavimai- man buvo tikras ištvirtinimas.

VII.

Visu platumu, dangum ir žė- me, nesulaikoma! ėjo pavasa- ris. Miesto duktė, su miesto mūrais ir jo gatvėmis suaugu- si, aš negirdėjau grįžtančių paukščių, aš negirdėjau lau- kuose verslo čyrenimų ir ne- sidžiaugiau prasikalančių žie- dų, o vis dėlto aš jaučiau pavas- rį, su juo kėliau ir su juo ėjau gulti. Tik pabudusi aš pašokdavau, lyg turėčiau kur- skubintis. Mano malda buvo trumpa, bet skaidri, kaip nuo- taika. Bažnyčioje aš taip pat norėdavau būti kuo trumpiau- siai, nors niekadais kitais metų laikais aš taip pakiliai nesimė- davau, kaip pavasarį. Džiaug- minga malda manėje buvo tar- si atgarsis tos gamtos šventės, kuri žadė džiaugsmu ir gyve- nimu.

Aš eidavau visados į tą pačią bažnyčią. Prūsaitis tai žinojo, ir mes, be jokio susitarimo, po pamaldų susitikdavome. Jis pa- siskubindavo išėiti iš bažny- čios ir palaukdamas manęs prie išėjimo, o dar dažniau atėdavo pamadoms baigiantis ir pasitik- davo mane išėinančia, net neį- čes į vidų. Jis palydėdavo ma- nę į namus, ir taip mes suras- davome vis daugiau laiko, ku- rį galėjome praleisti drauge.

Ši sekmadienį, nors aš nesi- dariau po bažnyčią ir Prūsai- čiui nebuvau pastebėjusi, aš tu- rėjau nujautimą, kad jis tikrai yra čia pat. Jau kelis kartus mano mintys sukosi apie jį. Aš mačiau jį neramų ir ieškantį, džiaugsmo ir laimės išsiilgusi, ir man pasirodė, kad daug ko gyvenime jis galėtų pasiekti, šalis,

jei kitokiomis rankomis stiektų, jei kitokia širdimi santy- kautų su aplinkuma. Aš tikė- jau, kad jis yra pataisomas, aš linkėjau jam viso geriausio, nes mūsų draugystė tiek toli buvo nuejusi, kad mano asme- niškas džiaugsmas tol būtų at- rodes nepilnas, kol aš jį būčiau mačiusi besiblaškančią. Ir štai mano jausmai pasilėjo nuošir- diausia malda, kad Dievas su- teiktų jam palaimą kitaip ma- tyti ir kitaip jausti. Aš ma- čiau, kad jis pat yra vyriausias savo nuotaikų kaltininkas, be- aiškių išorinių priežasčių.

tas“, eat „valgyti“, drink „ger-
ti“, sleep „miegoti“ ir visa ei-
le kitų. Tokiu būdu germanų
kilmės žodžių procentas gyvo
ie kalboje žymiai prašoka visų
skolinių. Eilinis žmogus var-
tos mažesniau nuo 80 iki 90%
germanišku žodžių.

Nagrinėdami anglų kalbos
rašytojų veikalus, pastebėsi-
me, kad iš šimto žodžių eiden-
tinai tik 20 bus skoliniai iš
negermanišku kalbų. Bet laik-
raštine kalba, kaip jau anks-
čiau minėta, žymiai gausesnė
svetimybėmis.

Apskritai, atitraukinėms są-
vokoms, civilizacijos bei kul-
tūros laimėjimams, dvasinio
gyvenimo plonybėms reikšti
anglai naudojami romėnų bei
klasikinių kalbų žodžiais, o pa-
prastiems daiktams, kasdieni-
am gyvenimui atvaizduoti,
elementariausiomis idėjomis iš-
reikšti vartoja germanų kilmės
žodžius. Tat germaniški žo-
džiai bus arčiau prie širdies,
su jais labiau suaugę, šie žo-
džiai lengviau ištarti bei var-
toti ir bus žymiai trumpesni.

Aiškumui paimkime keletą
žodžių, kurie savo prasme la-
bai artimi ir kurių pirmasis yra
germaniškas, o antrasis — iš
romėnų klasikinių kalbų: tu
build: to construct, to make:
to manufacture, to eat: to dine,
to see: to observe, to think:
to imagine, book: volume,
work: labor, little: minute.
Ir mums antrasis šios grupės
žodis bus žymiai sunkiau ištarti,
rašyti ir įsidėmėti. Bet mokslininkai, technikai, žurnalis-
tai, labiau pamėgę svetimy-
bes, sudarydami šudėtinus žo-
džius, kaip antai: construction
engineer, automobile manufactur-
er, a volume of poetry, a
scientific observation, a minu-
te particle, labor union.

Taigi, anglų kalba, prasidė-
jus žiloje senovėje, kaip ir lie-
tuvų kalba, iš tos pačios indo-
europiečių prokalbės, yra visa
laiką kitėjusi. Tik priešingai
mūsų kalbai, kuri neatitruko
nuo gyvosios kalbos, išlaikė se-
niasis lytis ir senus žodžius,
anglų kalba prarado ir vieną ir
kitą. Netekusi formų gausumo
ir savo kalbos dvasios, ji pradė-
jo papildyti tą spragą svetimy-
bėmis. Joje mes rasime dau-
giau skolinių negu bet kurioje
kitoje kalboje. Skoliniai, daž-
niausiai ilgesni žodžiai, sudaro
pusiausvyrą per daug trum-
piems seniems žodžiams. Be
skolinių anglų kalba būtų vir-
tusi viensikiemene kalba.

(Bus daugiau)

VIII.

Nuo tos dienos mus pagavo
jaunystės srovė ir nusinėse ne-
sulaikomai ta pačia vaga, ku-
ria praplaukia tūkstančiai jau-
nų gyvenimų, prigimties bausė
šgirdusių. Be jokių pastangų
mes riedėjome savaime, kaip
riedama žemyn, ir vis dėlto,
mes buvome išdidūs, tartum
tas kelias kitiems neprieina-
mas būtų buvęs, tartum tą ke-
lį mes patys ir mes tik vieni
išsikovoję būtumėme. Niekas
nebūtų galejęs mūsų įtikinti,
kad mes žemyn ar tik pasiro-
viui plaukiame. Mes jautėmės
kaip dievai ir tikėjome, kad yra
ir tokių jėgų, kurios aukštyn
traukia, kad ir mes į trykštan-
čią, į tą kylančią versmę įsijun-
gę buvome.

Koks ilgas kelias mūsų buvo
nuetas! Žingsnis po žingsnio,
kol neapsakomi jausmų plotai
tupo išliuti ir pasisavinti. Iš
abejonių ir nedrąsių lūkesčių,
kada net patys sau nedrįsime
prisipažinti, koks jausmas au-
go mummyse, tartum per anksti
ištartas meilės vardas būtų ga-
lėjęs sugriauti beklančius rū-
mus, — mes išėjė į svaiginan-
čias aukštumas, kuriose pirmą
kartą šventai ir iškilmingai bu-
vo ištartas žodis meilė, ir nu-
ėjome toliau saulėtais klo-
niais, širdimi ir lūpomis gledo-
dami meilę, kuri dabar buvo
jauki šiluma ir atviras džiaugs-
mas, toks paprastas ir toks ar-
umas.

Pirmieji pasibučiavimai, ku-
rie reiškė kovą, laimėjimą ar
kritimą, buvo jau pamiršti. Da-
bar mes bučiavomės, kada šil-
tas jausmas nebetilpdavo krū-
tinėje, kada jau perduoti
žvilgsnio ar rankos paspaudi-

KULTURINĖ KRONIKA

„NEMUNAS“ KANADAI.

Nemuno administracija visuo-
se kraštuose paliko vienodą
prenumeratos kainą 4,80 dol.
tikėdamasi, kad JAV lietuviai
pakeis didesnę išlaidų našlą.
Kanadoje lietuviams daroma
nuolaida, nes Kanados doleris,
užsakant Nemuną, skaitomas
lygiu JAV doleriui.

NOTTINGHAMO „RUTA“ SUKAKTUVININKĖ

Nottinghamo, Anglijos lie-
tuvų, choras „Ruta“ minėjo
metines sukaktuves. Choras
vedamas dirigento p. Untulio,
davė gražų koncertą, kuriame
atsilankė daug anglų. Choras
publikai labai patikęs.

Sukaktuvų proga choras su-
silaukė daug sveikinimų.

KELIONĖ AUSTRALIJON

Tokiu vardu rašytojas Pul-
gis Andriusis netrukus išlei-
džia knygą, kurioje aprašo sa-
vo kelionę iš Vokietijos į Aus-
tralią. Knyga būsianti ilus-
truota kelionės ir Australijos
vaizdais.

DAINOS APIE NAPOLEONĄ

Didelis lietuvių draugas
prancūzų prof. Schmittleinas
surinko daug lietuviškų dainų,
kuriose minimas Napoleonas
ir, jas iliustravus dail. Jony-
nui, netrukus išleis džia atskiru
leidiniu.

KATALIKŲ MUZIKOS KONGRESAS

Romoje sušauktasis katali-
kų muzikų kongresas susilau-
kė 500 dalyvių. Kongresas nu-
tarė rinktis kas treji metai.

BIBLIJA LIETUVIŠKAI

Lietuvių evangelikų liute-
ronų vyr. prezidiumas spausdi-
na lietuvių kalba Biblijos isto-
riją ir verčia lietuvių kalbon
Bibliją, kurios senosios laidos
yra labai pasenusios.

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Vokietijoje, Heidelberge,
jau išėjė pirmieji lietuvių lita-
tūrinės kalbos žodyno sąsiu-
viniai. Žodyną redaguoja Sen-
pas ir Brenderis.

— Gerklės specialistas chi-
rurgas prof. Zubkus, ilgesnį
laiką sirgęs, pasveiko ir pradė-
jo darbą savo specialybeje.

— Vyr. skautininkas V. Če-
pas (Bostone) skautų vadams
pradėjo leisti laiškus „Budek“.

mo būdavo permaža. Vis dėl-
to, net ir dabar aš stengdavau
si išlaikyti saiką, vieną kartą
susilaikydama, kitą kartą savo
mylimojo nepadrasindama.
Dažnai aš išsiskurdavau iš jo
rankų, nors ištikrųjų nebuvau
aukra, kad kūniškas artumas
jam būtų buvęs brangesnis, ne-
gu man. Jis gaudydavo mano
rankas, apimdavo mane per lie-
menį, sodindavo ant kelių ir
glostydavo mano plaukus. Ka-
da aš su tuo sutikdavau — man
būdavo nepaprastai gera, ir aš
nėjaušdavau jokio sąžinės prie-
kaišto. Kartais aš ir pati išdy-
kaudama atsidurdavau jam ant
kelių, rankomis apkabindusi jo
kaklą. Jei tada mes apie ką
nors kalbėdavomės, mūsų pa-
žnekesys būdavo nepaprastai
nuoširdus.

Retkarčiais aš pati stebėda-
vau, kaip mes galėjome taip
toli nueiti ir koks stebuklas bu-
vo mummyse įvykęs. Aš sau ne-
prieikaisitaudavau. Greičiau aš
pati iš savęs juokdavau, iš jo
ono Stefanijos Masiulytės, ku-
ri taip neseniai džiiausi su
nieku nepasibučiavusi, nors bu-
vo dešimties to siekiančių. Da-
bar aš sėdėdavau svetimam vy-
riškiui ant kelių, aš jį bučiuoda-
vau ir vis dėlto tariausi esanti
ta pati, kaip ir anksčiau.

Kur buvo dingęs tas panie-
kos ir net pasiškystėjimo prie-
skonis, kurį aš jausdavau, pa-
stebėjusi ką nors besimelkau-
jant? Aš niekados nebūčiau ti-
kėjusi, kad toji padorumo nuo-
voka man pačiai neturi būti tai-
koma. Tačiau net ir dabar aš
nepagalvojau, kad žmogus tu-
ri du saikus: sau ir kitiems. Ki-
tų gražios meilės aš nebuvau
mačiusi, bet manoji neabejoti-
nai buvo graži.

(Bus daugiau).

RAŠO OPERAS?

Lituvoje A. Klenickis rašęs
operą „Garia užia“ ir A. Ra-
čūnas — „Marija Melnikaitė“.
Pirmajai libreto parašęs Dau-
guvietis, antrajai A. Venclova.

BACEVICIAUS MUZIKOS KURSAI

Žinomas pianistas ir kom-
pozitorius Vytautas Bacevi-
čius kas vasarą ruošia kursus,
kuriuose mokoma skambinti
pianinu, ruošiamą koncertuoti,
dėstoma muzikos teorija, har-
monija, kontrapunktas, muzi-
kinės formos, dainavimas. Stu-
dijos adresas: Franklin To-
wers Hotel, 333 West 86th St.,
Apartment 1014, New York 24, N.
Y., USA.

DOMISI LITUANISTIKOS KURSAI

Iš Australijos lietuviai kla-
sia, ar Amerikoje nevelkia li-
tuanistikos kursai, kurie daly-
kus dėsto raštu. Tokius kur-
sus tikrai reikėtų organizuoti,
— būtų didelė nauda.

Kiek žinoma, Čikagoje ve-
lia žodžiu dėstomieji lituanis-
tikos kursai.

— Amerikos žydai pabėgė-
lių ir naujakurių įkurdinimo
Palestinoje reikalams nuo šių
metų sausio 1 dienos jau sukė-
lė 53.762.000 dolerių. Ar mes
nors šiek tiek galime prilygti?

— Dailininkas Borjeras ap-
sigyveno Adelaidėje (Austra-
lijoje) ir atidarė foto studiją.

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; su-
darome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtin-
tus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, par-
duodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame viso-
keriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lie-
tuvų interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai
ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos univer-
sitetuose.

JONAS JUŠKAITIS

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada, Tel. KI 1494
Skyrius: 750 Dundas St. W., Toronto; Tel. WA 0006

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL

Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

MIKE GROCERY

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia
vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vie-
toje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiro
atlyginimo.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

Auksta kokybė -- zema kaina

Siuntiniai į visus Europos kraštus išskyrus SSRS

per US Parcel Post.

Užsakymuose prašoma rašyti AIŠKIAI siuntėjo ir gavėjo
adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

STANDARTINIAI PAKIETAI:

Kaina amerikoniškais doleriais

2 sv. dešros Saliami
2 sv. kiaul. taukų
2 sv. maltos pup. kavos
(skardinėse po 1 sv.)
2 sv. cukraus
1 sv. džiov. vaisių

Nr. 1

\$

6.10

2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. kiaul. taukų
1 sv. maltos pup. kavos
(skardinėse po 1 sv.)
½ sv. arbatos (Lipton)
1 sv. pien. šokolado
(plytelėmis)

Nr. 2

\$

5.65

2 sv. malt. pup. kavos
(skardinėse po 1 sv.)
1 sv. kakao
½ sv. arbatos (Lipton)
1 sv. džiov. vaisių
2 sv. cukraus
2 sv. kiaul. taukų

Nr. 3

\$

5.30

5 sv. kiaul. taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. deg. pup. kavos
½ sv. arbatos (Lipton)
3 gab. tualet. muilo

Nr. 4

\$

5.95

1 sv. malt. pup. kavos
(skardinėje)
½ sv. kakao
½ sv. arbatos (Lipton)
1 sv. pien. šokolado
(plytelėmis)
2 sv. cukraus
1 sv. džiov. vaisių
½ sv. sūrio
2 sv. alyvos (Mazola)

Nr. 5

\$

5.85

1 sv. kiaul. taukų
1 sv. rūkytų lašinių
1 sv. malt. pup. kavos
(skardinėje)
1 sv. cukraus
1 sv. pien. šokolado

Nr. 6

\$

4.45

Mirties spinduliai

Apie mirties spindulius jau
eilę metų įvairiomis progomis
buvo kalbama. Pirmiausiai
spaudoje pasirodydavo žinių,
jog esą, išrasti mirties spin-
duliai, kurie gali sulaikyti
skrendančių lėktuvų motorus
ir tokiu būdu lėktuvas esą pri-
verčiami kristi žemyn.

Buvo kalbama apie Marconi
išrastuosius mirties spindulius,
kuriais galės būti nutildytas
priešo kariuomenės motorizuo-
tų dalinių veikimas. Po karo
spaudoje sklido žinios, jog
Mussolinius išakmiai reikalavęs
išradėją, jo išrastus mirties
spindulius panaudoti frontuo-
se. Esą, toks bandymas, daly-
vaujant išradėju, buvęs pada-
rytas ir po jo pats išradėjęs nu-
sižudęs.

Tačiau mokslininkai apie
dirbtinius mirties spindulius
iki šiol savo žodžio dar netarė.
Viskas ir paliko spėjiojimuose.

Eilė mokslininkų vis dėlto
kalba apie mirties spindulius
esimo galimybes. Pastebėta,
jog gamtoje sutinkami nežy-
mūs kiekiai žalingų spindulių.
Esą, tie kenksmingieji spindu-
liai galėtų būti pavadinti mir-
ties spinduliais, jei jų techni-
kos pagalba pavyktų surinkti
didesnius kiekius.

Mokslininkai, pastebėję to-
kių spindulių esimą, pradėjo
stebėti jų įtaką mūsų planetai.
Ilgesnį laiką stebėjimai buvo
daromi Kopenhagoje, Zuriče
ir Frankfurte tuo pačiu laiku.
Šių vietovių mokslininkai, ste-
bėdami saulės išspinduliuoja-
mų spindulių įtaką žemeje, pa-
stebėjo, jog tuo metu, kada sau-
lės išspinduliuoja didesnę kiekį
žalingųjų spindulių, kaip tik

tuo metu padažnėja mirties at-
vejai. Per ketverius metus bu-
vo minėtuose miestuose ir jų
apylinkėse užregistruota apie
70.000 mirties atvejų, kuriuos
galima būtų pavadinti netikė-
tais, nes saulei nespinduliuo-
jant žalingais spinduliais to-
kios mirtys būvančios žymiai
retesnės.

Kai tik vadinamieji staigūs
ir padažnėjusieji mirimai su-
mažėja, pagrečiu sumažėja ir
saulės siunčiamųjų spindulių
kiekis. Tyrinėtojai nustatė,
kad tai esą elektromagnetiniai
spinduliai.

Vadinamieji elektromagne-
tiniai spinduliai pasirodo, gau-
siau saulės išspinduliuojami
kiekvieno 27-tadienio saulės
ritmo atveju. Taip pat buvo
nustatyta, jog mirimų padaž-
nėjimas ranka rankon eina su
27-tadienio saulės ritmu. 27-ta-
dienių ritmu saulė kaip tik
gausiau išspinduliuoja elektro-
magnetinius spindulius, o šie
spinduliai kaip tik žalingai vei-
kia ypač liguistus arba nusil-
pusius organizmus. Dėl to 27-
tadienio saulės ritmo metu pa-
dažnėja mirimai kaip tik tų gy-
vybių, kurios turi fiziškų nega-
lavimų. Iš tiesų, saulės išspin-
duojami elektromagnetiniai
spinduliai nėra jokie mirties
spinduliai, tik trukdančiai jie
veikia silpnesnius organiz-
mus, kurie sunkiai juos bepa-
kella.

Ir taip mokslininkai, ieško-
dami pėdsakų gamtoje pasita-
kančių žalingųjų spindulių ir
jų šaltinio, nustatė, jog tokiu
šaltiniu yra saulė, kuri kartais
išspinduliuoja didesnę kiekį
žalingųjų spindulių, kaip tik

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabu-
žius. Taip pat išvalome
apslautos nuo lietaus
uždėdami jiems "Drex",
kad neperleštų vandens
ir duotų gražesnę iš-
vaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir
fotelius (Chesterfields),
gardinus lengvus ir
sunkius. Sutaísome rū-
bus (iširimus), įsiuva-
me sagas ir pan. Kiek-
vieną orderį paimame iš
namų ir pristatome į na-
mus.

Už mūsų atliktą darbą
garantuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti TRENmore 1135
(galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis
A. Majauskas

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Ottawa minėjo genocido žiaurumus

Birželinė Lietuvių Tautos gausu sava ir anglų kalbą sukaityti šiais metais. Birželio 11 d. pamaldomis ir rinkimuose Tautos Fondui. Vėliau minėjimas buvo atliktas sutartinai su latviais ir estais. Tam reikalui buvo sudarytas bendras visų trijų tautybių organas — Pabaltijo Tautų Federacijos Ottawa'je — pavadinimu, kuris ir pravedė tą minėjimą.

Lietuviams tam organe atstovavo: Trečiokas, Šimanskis ir Paškevičius.

Birželio 14 d. vakare gedulinga eiseną prie War Memorial paminklo buvo padėtas didžiulis tamsiai raudonų gyvųjų rožių vainikas, papuoštas visų trijų tautų tautinėmis spalvomis.

Padėjimo ceremoniją įvykdė visų trijų tautų bendruomenių pirmininkai, asistuojant visų trijų tautybių tautiniais rūbais pasipuošusioms sesėms.

Tylos susikauptimo minute pagerbti Kanados Karžygiai ir Pabaltijo Tautų Pilkieji Didvyriai. Kaip nuostabią sutampą abipusis Didvyrių pasiaukojimas ne vien tik už savuosius kraštus, bet kartu ir už viso Laivojo Demokratinio Pasaulio idealus. Juk mūsų Didvyrių dabartinė kova ir Auka yra dalis tos didžiulės, pasaulinės kovos prieš XX-ojo amžiaus žmonijos tiraniją — bolševistinį komunizmą.

Prie paminklo apeigų vyr. tvarkytoju buvo lietuvius B-nės pirmininkas arch. V. Trečiokas.

Vasario 17 d. vakare didžiulėje Technical High School salėje įvyko aktas ir koncertas, o šalutinėse patalpose — palydai.

Šiemet ypatingai gausu buvo publikos. Parodoje visos tautybės parodė visa tai, ką turi su savim brangaus, prūnėnančio gimtuosius kraštus. Čia galėjai matyti visų trijų tautų moterų tautinius rūbus, įvairius audinius, rankdarbius, suvenyrus, medžio drožinėlius, diagramas, vaizduojančias Nepriklausomo gyvenimo pažan-

do padainavo Mefisto ariją iš operos „Faustas“.

Iškilmės baigtos Himnu „God save the King...“ Vietos spauda gražiai paminėjo tą liūdnąją mums sukaktį, įdėdama vainiko padėjimo apėigų nuotraukų.

Vietos radio stotys transpavo po porą kiekvienos tautos bės dainų ir muzikos dalykėlių.

Kazimieras Poška.

TRAGEDIJOS PRIE BALTIJOS PAMINĖJIMAS

Calgary, Alberta. Susiorganizavus veitos apylinkės lietuviams i vieniet, buvo suelta kontekstą su latvių ir estų organizacijų vadovybėmis. Po bendrų kelių posėdžių prieta sustatimo, kad rusų okupantų masinį Pabaltijo tautų žudymą, pradėta birželio 13 — 14 dienomis (1941 m.), paminėti šiais metais savųjų tautų būreliuose.

Taip pat painfor muoti vietos spaudą ir radiją, abu vietos dienraščius „Albertan“ (birželio 14 d.) ir „Calgary Herald“ (birželio 18 d.) idėjo straipsnelius. United Church pamaldose priminta klausytojams Pabaltijo tautiečių liūdesys ir jų maldos prasmė. Radijaus stotis „CFN C“ (kuri visada maloniai sutinka prisiminti mažųjų tautų likimą ir kuri šiais metais labai nuostabi žodžiais paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną, vasario 18), perdavė suglaustai Pabaltijo tautų šauksmą dėl laisvės (10 val. žiniose).

Visur viešumoje liūdną birželio 13 — 14 d. paminėjimą atstovavo ir sekmingai pravedė p. Irena Nekrošytė. Calgarietis džiaugiasi turėdami savo tarpe noriai dirbančią organizatorę. P. Irena Nekrošytė gimi ir išaugusi Šiaurės Amerikoje, tebeturi igimtą i lietuvišką kumą patraukimą ir kur galėdama padeda savo tautiečiams. Būtų gera, kad ir daugiau vietinio jaunimo pasimaistytų savo tėvų ir artimųjų rateliuose. Savo mokslu ir išsilavinimu jie padėtų lietuviams neatsilikti nuo kitų tautų kultūrinio darbo plėčiuse Canados plotuose.

B. B.

ŪKININKŲ KLUBO PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

Tillsonburgo, Ont., ūkininkų klubas liepos 2 d. po pietų gražiam p. Mikėno ūky, gražioje vietoje daro pikniką - gegužinę. Gros geras orkestras. Bus loterija ir kiti įvairumai.

Vieta — 3 mylios i pietus nuo Tillsonburgo keliu Nr. 19. Visi lietuviai maloniai prašomi skaitlingiausiai atsilankyti.

Rengėjai.

HAMILTONIEČIAI VAIDINA TORONTE

Hamiltono Liet. Meno Mėg. Būrelis pirmą kartą išvyksta gastrolių i artimiausią savo koloniją — Torontą. Kalbamas būrelis vaidins linksmą komediją „Pirmas Skambutis“. Spektaklis įvyks birželio 30 dieną, 8 val. vakaro, lenkų salėje: 1087 Queen Street, Toronto, Ont., (kampas Queen ir Do verkourt gatvių). Vyksta visi premjeros dalyvai, kurie labai gražiai pasižymėjo per pirmąjį spektaklį Hamiltone.

Reikia tikėtis, kad ir torontiečiai teksis gausiai atsilankyti savo kolegų ir kaimynų spektaklyje, kaip ir hamiltoniečiai gausiai lankė Toronto teatro gastroles. Tai bus savos rūšies „revizitas“ mažesnės kolonijos didesnei. Diena yra gana patogi, nes liepos 1 d., šeštadienis, bus valstybinė šventė, o po jos seks sekmadienis. Tomis dienomis daug kas iš dirbančiųjų bus laisvas.

Po spektaklio bus linksmi šokiai, kurių metu Toronto jaunimui bus puiki proga susipažinti su hamiltoniečiais, nes jų daug žada atvykti Torontan.

V. D.

„NEMUNAS“ Dr. K. GRINIUI PAGERBTI

Kultūros, visuomenės žurnalas „Nemunas“, įžymiojo visuomenininko ir mūsų prezidento Dr. K. Griniaus atminimui pagerbti, išleidžiamas padidintas. Raštus ir nuotraukas prašoma siųsti iki liepos mėn. 15 dienos, adresu: 2140 Brick Ave., Scranton, Pa.

Puikiai pasireiškė Val d'Oro lietuviai

Birželio 14 — 15 d. įvykius Val d'Oras minėjo birželio 19 d. Tą dieną per Val d'Oro radio stotį angliskai kalbančiai visuomenei buvo priminta apie tų dienų reikšmę, o taip pat tų baltųjų įvykių kaltininko Sovietų Sąjungos pavojų laisvam vaka-ry pasauliui.

Ta proga pagal iš Val d'Oro miesto tarybos gautą oficialų leidimą buvo suorganizuota plataus masto rinkliava Vokietijos sanatorijose gulintiems džiovininkams paremti.

Iš pat ryto i gatves pasipylė energingų rinkėjų poros, platinamos mažus lapelius, kuriuose anglų ir prancūzų kalbomis trumpai buvo paaiškintas lietuvių džiovininkų atsidarimo priežastys ir jų dabartinė padėtis. Surinkta tokia pinigų suma, kuri viršijo ir didžiausių optimistų viltis.

Sekandį dieną su aukų lapais buvo aplankytos Val d'Oro krautuvės ir kitos biznionės. Sekmadienį dežutėmis surinkta \$ 154.30 Pirmadienį per krautuves \$ 81.07

Viso \$ 235.07

Čia ypatingo paminėjimo verta rinkėjų pora — Vanda Bendoraitienė ir Viktoras Mikuckas, kurie vieni per tas dvi dienas surinko \$ 83.36, t. y. trečdali visos sumos, o taip pat ir kiti rinkėjai, ypač moterys, savo energingu rinkimu, taip pat gera rinkliavos organizacijos prisidėjo prie tokių rinkliavos rezultatų.

Tik tas, kas gerai pažįsta Val d'Oro veikimo sąlygas, gali pilnai suprasti, kad rinkliava pasisekė visu 100%.

Kadangi Val d'Ore lietuvių maža, tai rinkliavoje dalyvavo beveik visi apylinkės tautiečiai, o kai kurios moterys, net divi pamainas be poilsio su skirtingais partneriais rinko.

Žemiau seka sąrašas su rezultatais apskaičiuotas kiekvienam rinkėjui atskirai:

Bendoraitienė Vanda ir Mikuckas Viktoras po \$ 41.68,

Vilimienė Antanina \$ 14.00, Vainelevičiūtė M-tė \$ 13.50, Milkeraitienė Marta ir Povilėnas Vladas po \$ 11.70, Černiauskienė Frozė \$ 9.03, Pikšilingienė Jadvyga ir Markevičius Juozas po \$ 8.58, Šilienė Lėdija ir Černiauskas Juozas po \$ 8.21,

Povilėnas Tomas — \$ 7.17, Pakalniškis Vytas — \$ 6.33, Vėčiulis Pranas — \$ 5.68, Žemaitienė Olga ir Šernas Jonas po \$ 4.37,

Sukytė Lilijana ir Gedvilas Pranas po \$ 3.65,

Stonkienė Bronė — \$ 3.39,

Žulienė Angelė ir Želvys Antanas po \$ 2.86,

Vizbarienė Jonė ir Skarbačius Bronius po \$ 2.67. V.

NAUJI KANADIEČIAI

I Kanadą 1950. VI. 14 dieną „General Heinzelman“ laivu išplaukė šie lietuviai:

Jurijonas Adolfas

Jurijonienė Leonarda

Jurjonytė Regina

Šlapavičius Irma

Mačytė Ursulė

Andrukaitis Juozas

Andrukaitienė Adelė

Danilevičius Kęstutis

Kontautaitė Ursulė

Kontautaitė Marija

Kontautas Vytautas

Kemežys Kęstutis

Kemežienė Margarita

Prielauskas Leonas

Prisepionka Jonas

Prisepionkienė Karolina

Prisepionka Algimantas

Vasarienė Marija

Umbražiūnas Zigmas

Umbražiūnienė Ona

Miklovaits Edvardas

Sakalauskas Petras

Kun. V. Šarka,

Stovyklos kapelionas.

NAUJAI ATVYKUSIUS Kanadon Tautiečius „Nepriklausoma Lietuva“ sveikina ir praneša, kad jie nuo pirmos atvykimo dienos gauna laikraštį. Prašoma pranešti adresus, kuriais reikia laikraštį siųsti. Prenumerata atsilavinama, kai gaunamas darbas ir užsidirbama.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

Lietuviška moterų kirpykla
Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ
(B. M. Dodon)
2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

LAROSE & LEFEBVRE
Nejudomas turtas.
Lietuviai atstovai A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).
Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei pardodant namus ir visų rūšių biznius.
Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.
2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227
(Dieną ir naktį)

MORINKIMES ANGLISKAI
LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.
SEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

LIETUVIŠKA BALDU KRAUTUVE IR DIRBTUVĖ.
PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,
ZUKAS ANTANAS
1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, prima pataisymams įvairius laikrodžius.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.
Kreiptis vakarais po 6.30 val.

LIETUVIŠKA VALYKLA
Valome, prosijame, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, prosijame vietoj laukiant.
Paimame iš namų ir pristatome atgal.
Darbas atliekamas sąžiningai ir tvarkingai.
5945 Park Ave — Montreal, Tel. GR 9719.

JOE HAVER Radio Tarnyba
Taisomi visų rūšių aparatai.
TELEFONAS RANDOLPH 4708.
63 ST. CLAIR AVE. EAST. TORONTO.

LIETUVIS DAZYTOJAS
Dažau namus iš lauko ir vidaus.
Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai.
Kreiptis: nuo 6 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.
5659 — 12 ave Rosemount Montreal, Tel. HO 7338.

Siuntinys Nr. 1—\$6.90
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. saliami dešros
2 sv. (be 2 oza.) ken. bek.
1 dėž. margarin. (400 g)
Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukraus—\$2.10
B. 20 sv. cukraus—\$3.20
Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. kv. miltų \$2.60
B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.20
Siuntinys Nr. 10—\$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarin
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado
Siuntinys Nr. 14—\$5.80
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo
Siuntinys Nr. 19—\$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarin
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo
Siuntinys Nr. 25
E. 10 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 4.25

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.
Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius i visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite pilno siuntinių sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.
Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOL AIDA.
C. 15 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 5.40
D. 37 sv. grynų kiaulinių taukų \$ 8.85
Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos \$ 5.50
B. 5 sv. degintos kavos 5 skard. dėž. \$ 5.80
Siuntinys Nr. 42—\$6.95
2 sv. (be 2 oza.) sviesto
2 sv. 3 oza. rūkytų lašinių
2 sv. 3 oza. kiaulin. taukų
1 sv. 2 oza. šokolado
1 sv. 2 oza. cukraus
1 sv. 2 oza. degintos kavos
Siuntinys Nr. 63—\$9.95
2 sv. 3 oza. rūkytų lašinių
2 sv. 3 oza. piln. rieš. sūrio
2 sv. 3 oza. cukraus
2 sv. 3 oza. ryžių
2 sv. (be 2 oza.) k. taukų
2 sv. (be 2 oza.) margarin.
1 sv. kakavos
1 dėž. (400 gr.) grietinės
Siuntinys Nr. 74—\$4.70
1 sv. 2 oza. rūkytų lašinių
1 sv. 2 oza. nedeg. kavos
1 sv. 2 oza. avižinių dribs.
1 sv. 2 oza. cukraus
1 sv. 2 oza. pilno rieš. sūr.
½ sv. šokolado
1 dėž. (400 g) margarino
1 sv. pieno miltelių
Siuntinys Nr. 77—\$6.90
2 sv. (be 2 oza.) sviesto
2 sv. (be 2 oza.) k. taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
Siuntinys Nr. 93—\$6.95
5 sv. degintos kavos
5 sv. kiaulinių taukų
Siuntinys Nr. 94
A. 5½ sv. šokolado \$4.50
B. 8 sv. bičių med. \$4.80
C. 5 sv. kakavos .. \$3.40
D. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60
E. 5½ sv. margar. \$3.50

PAGERBTA DR. GRINIAUSATMINTIS IR PAMINĖTAS LIETUVOS OKUPACIJOS DEŠIMTMETIS.

Birželio 18 d. Oakvilėje p. p. Frenzelio farmoj, atvėrime ore įvyko nepaprastas kaminskių susirinkimas, skirtas dr. Kazimiero Griniaus atminties pagerbimui ir Lietuvos okupacijos dešimties metų paminėjimui. Susirinkimas vyko susikaupimo ir gedulo ženkle, ką rodė juodu kaspiniu perjuosta trispalvė.

Kaminskių, organizacijos pirmininkas p. Bedarfas, atidaręs susirinkimą ir pakvietęs atsistojimui pagerbti visus kritusius ir įkrintančius už Lietuvos laisvę, susimui vadovauti pakvietė Lietuvos kariuomenės savanorį Augustą Frenzelį, tą Frenzelį.

Pirmininkaujantis, įvykiams pritaikytam žody nušvietė lietuvių tautos, lietuviškos demokratijos ir dr. Griniaus, kaip vieno žymiausių demokratijos Lietuvos atstovų tragišką likimą. Savo kalbos pabaigoje p. Frenzelis pakvietė susirinkimą atsistojimui pagerbti dr. Griniaus atmintį.

Toliau Onutė Budieninkaitė paskaitė dr. Griniaus atminčiai skirtą kūrinių, kuriame labai

giliai jaunoji autorė nušvietė to didžiojo lietuvių asmenybės, jo nuopelnus lietuvių tautai ir jo tragišką likimą, užmerkusį jam akis toli nuo gimtojo krašto, nuo žaliuojančių lietuviškų laukų ir banguojančios Šešupės glamonėjusios mažą Kazu ką jo vaikystės ir jaunystės dienomis. Dr. Griniui pagerbti Milda Zemeckaitė išpūdingai padeklamavo Vinco Kudirkos eilėraščius „Ne tas yra didis“ ir „Maniesiems“. Sekė Kęstutis Kupčinskio puiki deklamacija eilėraščio nežinomo autoriaus, apdainavusio tragišką vežamų į Sibirą lietuvių likimą.

Dr. Griniaus atminties pagerbimo pabaigoje, organizacijos pirmininkas p. Bedarfas susirinkimui pranešė, kad kaminskių organizacijos vadovybė, susitarusi su Toronto lietuvių sąjūdžiam demokratizacijos vadovybe, nutarė mesti į visus laisvojo pasaulio lietuvių šūki, kad visų bendromis jėgomis būtų ryžtasi įamžinti demokratiškojo Lietuvos Prezidento dr. Kazimiero Griniaus atmintis laisvoje Amerikos žemėje, pastatant jam paminklą Tautinėse Kapinėse Či

SLA 320 KUOPA LONDONE, ONT.

Atvykę pirmieji dipukai į Rodney, Ont., dirbti pas vietos lietuvių tabako augintojus, 1948 m. įsteigė čia 320 SLA kuopą, kuri iki šiol ten veikia. Laikui bėgant, dauguma kuopos narių baigė sutarties užbaigimą ir išvažinėjo į miestus. Tad kuopos veikimas vien tik dėka energingo nario Em. Shneiderio tęsėsi. Kadangi artimiausioji didesnė lietuvių apgyvendinimo vieta yra London, Ont. ir dalis buvusių kuopos narių įsteigė čia persikėlę, todėl išvystymui geresnio kuo pos veikimo dėl, buvo susitarta su SLA Centru, kuris pavedė nariams Al. Kojelavičiui ir A. Miškinimui inicijuoti perkelti SLA 320 kuopos bu

kagoje. Tuo reikalu atitinkamu raštu nutarta kreiptis į „Naują“ redaktorių dr. Gri gaitį, kad jisai per jo vadovau jamą organą, jungiantį įvairių užuorū lietuvių, imtųsi tos akcijos. Susirinkimas labai gy vai ir šiltai reagojo į p. Bedar fo pareikšimą ir bematant tam kėlinam reikalui suaukėjo 40 dolerių.

Antroje susirinkimo daly, skirtoj Lietuvos okupacijos dešimties metų paminėti, buvo dr. P. Ancevičiaus paskaita „Kodėl ir kaip prieš dešimt me tų Lietuva neteko nepriklausomybės“. Prelegentas atsakė dūmas į klausimą „kodėl“, la bai plačiai nušvietė priežastis, privedusias prie antrojo pasaulinio karo ir Versalio Europos žlugimo. O su Versalio Europos žlugimu, žlu go ir jo padariniai. Toliau paskaitos eigoj atsakinėdamas į klausimą „kaip“, referentas plačiai apsisėjo ties garbės, pareigos, drąsos, atsakomybės supratimu ir pajautimu pas val džiūsius Lietuvą sluogsnis ir lygino visa tai su tokiais pat klausimais kituose kraštuose, paliečiuose antrojo pasaulinio karo katastrofos.

Savo idomią paskaitą refe rentas užbaigė birželio 15 d. 1940 m. įvykiais ir Prezidento A. Smetonos pasitraukimu bei jo gyvenimu Rytprūsiose.

Oakvilėškis.

(Bus daugiau).

Mūsų visų nepriklausomas, visuomenės ir kultūros žurnalas

„NEMUNAS“

todėl visi skaitytume. Gyvenam labai reikšmingas dienas, tai kaipgi be žurnalo, kuris sutelkė į žymius kultūrininkus, rašytojus, visuomenininkus ir pasiekia viso pasaulio lietuvių.

„NEMUNA“ galima užsisakyti visuose žymesniuose miestuose pas atstovus. Metams 4,80 dol. „Nemuno“ adresas: 2140 Brick Ave., Scranton, Pa. USA.

TR. 8112

Lankydamiš Ville Lasalle ar vykdam į lietuvių pikniką atsilankykite

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONĖ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

Iš čia vykstama į lietuvių pikniką!

Jei jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

VIRBALL ELECTRIC REG'D

TEL. DO. 3655

Lietuvio Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655
816 JEAN TALON, W, MONTREAL

PARDUODAMAS

restoranas

774 Church Ave., Verdun, Montreal.

BALTICKA

Lietuvio batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.

5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel. YO 0669.

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudimo agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybų paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užsakykite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemont,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Antradieniais:
7682 Edward St.,
Ville Lasalle, Que.
Tel. TR. 8112.

I TAUTIECIUS

„Savi pas savus“. Taip skamba kiekvienos tautybės balsai; toks tikslas yra lietuviškosios apdraudimo „Montreal Enterprises Reg'd“ agentūros. Jau ketveri metai kai Montrealyje įsisteigė ir gražiai veikia pirmoji lietuviška apdraudimo agentūra. Jau per 5.000.000jai yra patikėta kapitalo, įvairaus turto vertė. Tik nuoširdus ir sąžiningas darbas šiai lietuviškai agentūrai teikia galimybes dar plačiau išeiti į didžiąją Montrealio lietuvių visuomenę ir užimti dar platesnį pagalbos darbą.

Kas gi šiandien iš mūsų tautiečių nėra patyręs, kaip dažnas svetimtautis agentas dėl silpnosios kalbos mokėjimo neįsiaiškino, tampa blogos valios įtakoj.

Užtat šiuo atsišaukimu visi tautiečiai yra maloniai kviečiami nuo betko ir betkur apsidraudžiant, kreiptis į savąją lietuvišką agentūrą ir išsiaiškinti. Čia visada tamsta būsite maloniai sutikta ir savo gimtoje kalboje išsiaiškinsite kad ir sunkiausias susidariusias problemas.

Gyvename šalyje, kurioje dar nėra išvystyta valstybinių mastu draudimas. Tiek turto, tiek gyvybės draudimas tebėra privačių bendrovių rankose. Tuo ir norima priminti, kad kiekvienas tautietis jau dabar žino, kad apsidraudimas čia yra būtinas, nes jei pats neapsidraus, niekas kitas neapdraus, ir visokios nelaimės atveju jau niekas mumis nesirūpins.

Jau dabar pats laikas peržvelgti visiems savąjį tiek kilnojamą, tiek nekilnojamą turimą, ir jei įsigysite kas neapdraus, ta — apdrausti.

Lygiai pagalvokite ir apie gyvybės apsidraudimo reikimą. Nelaimė žmogaus nelaukia, o šeimą palikti neaprupintą nėra vienas iš mūsų nenorimų.

Apsidrauskite nuo nelaimingų atsitikimų, nuo nostolingų ligų, nuo nelaimių!

Pats laikas mūsų tautiečiams išsiaiškinti ir gyvenamuosius pastatus, o norintieji juos parduoti čia ras geriausius pirkėjus už geriausią kainą. Lietuviškoji agentūra ir šioje srityje Tamstai yra pasiruošusi patarnauti skubiausiu būdu. Kiekvieną turimą įkainojame aukščiausiu šio mato kainą. O pirkėjas be nuostolių per mus lengvomis sąlygomis gali įsigyti nekilnojamo turto savininku.

Kadangi vis didesnis lietuvių skaičius kuriasi Ville La Salle, Crawford Park ir Verdune, tai dėl jų patogumo bus atidarytas antras mūsų agentūros skyrius Ville La Salle priemiesty, kurio adresas yra nurodytas skelbime. Pradžioje šis skyrius veiks tik antradieniais tarp 7.00 ir 10.00 v. v. vėliau laikas galės būti patobulintas.

Noriu tautiečiams pranešti, kad dėl paskolų gali kreiptis tiksliai gyvenantieji Montrealyje. Dėl gyvasties arba susirgimo apdraudimų, susidėjus bent keletai asmenų, galėsiu važiuoti į Provinciją. Raštiškai draudimų provincijose netvarkau.

PAIEŠKOJIMAI

Vincas Kvietlaštis, 48

Lloyd Que., Hamilton, Ont., ieško Raimundo Nauzuero, atvykusio iš Alytaus apskr., Seirijų, Kanadon, 1928-29 m.

ATEITIS BE RŪPESČIŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA.

Geriausią progą apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų įsigy laikui apsidrausite,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečiams vaikams.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY. 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

PHARMACIE MONTREAL

Turite giminių ar draugu

kencianciu nuo ligų

jūsų gimtojojo saly?

PALENGVINKITE JŲ KANČIAS PASIŪSDAMI JIEMS VAISTŲ IR MEDICINIS-

KŲ REIKMENŲ.

ATSILANKYKITE PAS MUS ASMENISKAI ARBA RAŠYKITE MUMS SAVO GIMTĄJĄ KALBĄ. KREPKITĖS PAS MISS MARIA MICHAILOW, BAIGUSIĄ FARMACIJOS MOKSLĄ BEIRUTE, J.A. VALSTYBĖSE. JI YRA SPECIALIAI PASKIRTA JUMS ASMENISKAI PATARNAUTI JŲSŲ GIMTĄJĄ KALBĄ.

MES TURIME PILNUS INKINIUS AUKŠTESNES KOKYBES EUROPIETISKŲ GAMINIŲ, TAIP PAT STREPTOMYCINO, PENICILLINO IR ĮVAIRIŲ SERUMŲ

RECEPTAI MŪSŲ SPECIALI YBE

MONTREAL PHARMACIE

916 ST. CATHERINE EAST, MONTREAL, P. Q.

Savininkas — vaistininkas C. E. DUQUETTE.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE VAISTŲ KRAUTUVE

HA. 7251 DIENĄ IR NAKTĮ HA. 7251

TORONTO

**SUDARYTA TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ STATY-
BOS FONDO LAIKINOJI VALDYBA.**

u patalpinti šį str. „N. B., kaip vieną d

Toronto gyventojai yra n
onės, kad mieste yra jau p

ndo Apylinkės už tėvynės la
Komitetas lie- kvti, kur mes

lihi lietuvių bendru
pylinkė prie Tilsonb

Pirmajam Lietuviu Draudimo teatros „Ziviles“ spektakliui

Škiarne gilią užuojautą
